

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAČ. PRI NB KRANJ-OKOLICA
ST. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, CETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 10 DIN

Tiskovni sklad Gorenjske

Obnavljanje tiskarn in časopisja s stališča komercialne rentabilnosti je v bistvu zgrešeno. Saj gre pri tiskani besedi za važen vzgojni, izobraževalni, informativni moment in šele v drugi vrsti za kupijski efekt. Cariniti papir, tiskarske stroje in potrebščine bi se reklo v dohodni meri zavirati razvoj napredne miselnosti, ki se v prvi vrsti poslužuje tiskarske proizvodnje.

S tega stališča je umevno stremenje po okvirni združitvi »Gorenjske tiskarne« in »Glasu Gorenjske« v en zavod in sicer kot »Tiskovni sklad Gorenjske«. V slogi je moč tudi v tem primeru: danes bi moral oba podjetji imeti lasten ekspedit, lastne jezikovne korektorje, tehnične urednike in upravni aparat. V primeru združitve bi se vse to omejilo, poenotilo, racionalneje izkoristilo.

Seveda bi dala tako sloga tudi moč in možnost uspešne borbe za tehnično izpolnitev tiskarne ter s tem tudi časopisov in tiskovin, ki bi se v njej tiskale. Današnja Gorenjska tiskarna je zastarela, strojni park pomanjkljiv, črkovni material izrabljen. Nekaj strojev, ki so bili odpeljani iz Kranja v času centralističnih težnj, še danes ni vrnjenih.

Razen tega bo treba prej ali slej misliti na lastno klišarno, na kartonažno delavnico, lito-

grafijo, izdelovanje štamplik in podobno. To bi bilo pravo tiskarsko in časopisno podjetje, samostojno in dovolj popolno, da bi moglo kriti vse potrebe industrijske in tujskoprometne Gorenjske. Prav tiskarski stroji za razne turistične kraje ter množice tiskovin in propagandnih tiskarskih proizvodov, ki jih potrebuje pestra industrijska dejavnost v tem kotu Slovenije, kaže na perspektivno rentabilnost rekonstruirane tiskarne.

Casopisje, tiskano v šem podjetju, bi imelo tudi svoje koristi: promptno izhajanje, možnost sodelovanja s tiskarskim korektorjem ozir. tehničnim urednikom, ki ju ne more dvoje malih podjetij vzdrževati vsako samo zase.

Vse to je lepo — toda tako podjetje potrebuje primerno stavbo. To bo treba zares zgraditi v bližnji bodočnosti kot eno prioritarnih stavb v Kranju. Kulturno mesto mora poleg šol in gledališč, imeti tudi svoje knjigarne in tiskarne. Vse so v bistvu vzgojne ustanove, četudi zadnji dve le preveč komercialno obravnavamo. Nova tiskarna v Kranju, morda na prostornem vrtu med Staro pošto in sedanjo tiskarno, naj bi bila moderna stavba, kjer bi našlo svoj dom tudi lokalno časopisje s svojimi uredništvimi in upravami. Morda bi bila na u-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Dokončali bodo začeta dela

Nekaj besed o delu občinskega odbora v Radovljici

Naš sodelavec je obiskal predsednika Ljudskega odbora mestne občine v Radovljici in ga naprosil, kaj mu pove o opravljenem delu v preteklem letu in o načrtih, ki jih ima ljudski odbor letos pred seboj. Predsednik tov. Perc, se je raje volje odzval in postregel našemu dopisniku s številnimi podatki o turizmu, gospodarstvu, investicijah itd.

V preteklem letu je LOMO iz lastnih sredstev in iz sredstev, ki jih je dal okrajni ljudski odbor, investirali okoli 115 milijonov dinarjev. Denar je bil v glavnem porabljen za obnovitev kino dvorane, ki je bila otvorena v mesecu novembru. Iz tega denarja so nazadnji tudi osnovno šolo. Gradnja je potekala v redu in učenci se bodo po semestrskih počitnicah že lahko vselili v nove prostore. Ljudski odbor je nameraval pričeti še z gradnjo kulturnega doma v Lescah. Do tega ni prišlo ker dolgo niso našli za to primerne prostora. Letos pa bodo pričeli z zidavo novega doma v bližini leškega športnega igrišča. Občinski odbor v Radovljici je dal izdelati tudi nov urbanistični načrt, ki pa ne bo bistveno spremenil zunanjega izgleda mesta.

Letošnji zgodnji sneg je preprečil, da bi do konca asfaltirali novo cesto med Radovljico in Lescami. Polovica del je že gotovih, druga pa čaka na pomlad. Istočasno bodo to cesto tudi elektrificirali. V tem letu bodo končana tudi dela na stanovanjskih hišah ob kopalšču in stranke se bodo že do poljetja lahko vselile. Veliko delo je bilo opravljeno z zajetjem novega vira pitne vode v Dragi

pri Begunjah. Novi vodovod ni namenjen samo mestu, ampak tudi številnim okoliškim vasem. Vendar s tem dela pri vodovodu še ne bodo končana. V načrtu je še popravilo celotnega vodnega omrežja.

Glavni program občinskega odbora za tekoče leto je torej v prvi vrsti dokončanje v preteklem letu pričelih del. Tudi letališča se bodo lotili in ga preuredili za potniški promet, kar bo veliko koristilo razvoju turizma v tem delu Gorenjske. Planinsko društvo v Radovljici je dobilo za gradnjo Valvazorjeve kočice na Stolu 3 milijone dinarjev, športno društvo pa za svoje potrebe in za preureditev igrišča en milijon. V tem letu bodo posvetili vso skrb tudi izgledu mesta. Preuredili bodo parke in ponovno popravili prestop pred kopalščem. Občina bo še pred sezono poskrbela, da bo v bazenu voda iz vodovoda, na kopalšču pa bodo namestili filtre in črpalke.

V tem letu bodo uredili vse

okoliške občinske poti, za kar bodo porabili približno 1,2 milijona dinarjev. Cestno razsvetljavo pa so izpolnili že preteklo leto in tako ustregli željam prebivalstva. Zbori volivcev so bili lani vsake tri mesece. Občinski odbor je realiziral marsikateri prodlog glede investicij in davkov. 1. februarja bo otvorena telovadnica »Partizana«. Društvo je dobilo za njeno adaptacijo 2 milijona dinarjev. V novi telovadnici bodo našli prostor tudi učenci osnovne in vajeniške šole. Nadalje misli občina še na gradnjo novega kulturnega doma v Radovljici. Tudi poslopje občinskega odbora dobiva novo notranje obličje. Pričeli so preurejati in popravljati prostore. Posebno lepo bo urejena poročna soba, s čemer bodo dali poudarek civilni poroki. Tudi sejno dvorano, ki je do sedaj niso imeli, bodo napravili, tako, da bo občinski odbor lahko nemoteno zasedal in še naprej vodil svojo občino k napredku.

Iz vsebine

LJUDJE PO SVETU

Škofjeloka zimska panorama

Okno v svet

Kaj bo s kranjsko kino dvorano

Namesto kaolina so v Črni izkopali...

Obrazi in pojavi

Po kranjskih knjižnicah

KJE JE IZHOD?

Stare ideje — novi načrti

ZANIMIVOSTI

Is filmskega sveta

Za našo ženo

Gorenjski pionir

Dva podlistka

PO VASEH IN MESTIH

5 minut po telefonu

Razgovor s predsednikom občine Podnart Ivanom Langusom

Tokrat sem zavrtel številko 0-46 22. Oglasil se je predsednik občine Podnart, tovariš Ivan Langus. Povedal sem mu, zakaj gre, pa mi je dejal, da je že v prejšnji številki našega lista bral nekaj o tem. Zato sva se hitro sporazumela. Začel je pripovedovati...

V preteklem letu je imel občinski odbor dosti dela. Tudi uspehi niso izostali. Predvsem smo obnovili vodovod v Ljubnem, kjer smo preložili in premenjali približno 5 km cevi. Za ta dela smo investirali okrog 5,5 milijona dinarjev, ki smo jih dobili iz okrajnega investicijskega programa. Prav tako smo elektrificirali vas Dobravec in pri tem zgradili nove transformatorske postaje. Zato smo porabili približno milijon 300 tisoč dinarjev. Sredstva nam je dal na razpolago delno okraj, delno pa smo jih dobili iz občinskega proračuna. Obnovili smo tudi most čez Savo pri Otočah. Most je bil že tako slab, da ni bil več sposoben za tovarni promet. Sedaj pa spet lahko vozijo čezenj vsa vozila do 8 ton težine.

Veliko dela smo imeli tudi z občinskimi cestami, ki jih imamo kar 21 km. Pri tem sta se posebno izkazali vasi Rovte in Zaloše. V Rovtah so vaščani zgradili del nove ceste, v Zalošah pa so cesto temeljito popravili. Večji del so to opravili s prostovoljnimi delom, nekaj sredstev pa je primaknil občinski odbor. Z izpolnjevanjem javne razsvetljave v Podnartu in Ljubnem smo začeli že v 1952. letu, dokončno pa smo ta problem rešili šele lanske leto.

Kar zadeva davčne obveznosti naših kmetovalcev, moram reči, da ni v tem pogledu večjih težav. So ta pa tam manjši spori, vendar plačevanje davka razmeroma dobro poteka. V vsej občini imamo približno 15 odstotkov davčnih zaostankov.

V naši občini prevladuje kmetijska proizvodnja. Vse do lanskega leta pa odnosi med KZ Podnart in občinskim odborom niso bili

nič kaj pristni. Zato občinski odbor ni mogel storiti za razvoj kmetijstva vsega, kar bi lahko naredil. Leto 1953 pa pomeni leto, ko je bil prebit zid, ki je dotlej delil kmetijsko zadrugo od občinskega odbora. Tudi s kmetijsko zadrugo Ljubno ima občinski odbor že od prej dobre odnose. Skupno z njima namerava odbor v letošnjem letu začeti široko akcijo za sajenje semenkega krompirja, ker so za to pri nas zelo dobri pogoji in se bo to kmetovalcem gospodarsko izplačalo.

Razen tega nas v letu 1954 čaka vodovod, ki bi ga potegnili iz Kropce mimo Dobrave, Prezrenj in Podnarta do Poljščice, ker so vse te vasi do sedaj brez njega. Seveda je to ogromna naloga, ki jo v letošnjem letu ne bomo mogli dokončati, začeti pa bomo vendarle morali.

Občinski odbor v Besnici v kranjskem okraju, je že lanske leto zgradil cesto iz Besnice do besniške postaje. Mi pa nameravamo v letošnjem letu podaljšati to cesto do Podnarta. To tudi ne bo težko, saj bo treba zgraditi samo 2,7 km nove ceste.

Nasipanje občinskih cest ostane tudi v 1954. letu v programu občinskega odbora. Odbor je že nabavil droblje za kamenje. Z zdrobljenim kamenjem bomo začeli takoj spomladi posipati naša pota.

Da pa damo našim občanom po dnevnem delu tudi nekaj kulturnega razvedrila, je občinski odbor skupne s kmetijsko zadrugo kupil kinoprojektor, ki ga bomo montirali v ljubensko dvorano. Če bo vse prav, bomo prve kinopredstave gledali že v začetku marea.

Na Jesenicah so izvolili nove svete

V minulem tednu je zasedal Ljudski odbor mestne občine Jesenice, ki je izvolil člane svetov, ker je dosedanji potekel mandat. Novo sprejetemu svetu za gospodarstvo predseduje tov. Viktor Brun, novo izvoljenemu Svetu za komunalno bo predsedoval še nadalje dosedanji predsednik tov. Lojze Božič, Svetu za prosveto in kulturo zopet profesor Marjan Ažbe in Svetu za socialno skrbstvo in zdravstvo tudi stari predsednik Pavle Dolar. Poleg razprave o imenovanju nekaterih novih upravnikov mestnih podjetij je bila imenovana tudi komisija za sestavo odloka o uporabi zemljišč za gradbene namene ter sprejet sklep o dopolnitvi odločbe o pobiranju vodarine za leto 1954. Na predlog prebivalstva naselja Sv. Križ nad Jesenicami je LOMO sprejel tudi predlog o preimenovanju naselja Sv. Križ nad Jesenicami v naselje »Planina pod Golico.

Na Katarini bodo zgradili novo šolo

V petek, 15. t. m. se je sestal občinski ljudski odbor v Medvodah. Na seji so razpravljali o investicijskem planu. Najprej so govorili o gradnjah. V načrtu imajo novo šolsko poslopje na Katarini. Zanj so predvideli 6 milijonov dinarjev. Za elektrifikacijo vasi Zlebe so določili 2 milijona 800 tisoč dinarjev. Od te vsote bodo nad polovico sredstev prispevali ljudje sami, ostalo pa občinski odbor in okraj Ljubljana-okolica. Z napeljavo elektrike v Zlebe bodo elektrificirane vse vasi v medvoški občini.

Tudi vodovod bodo popravili. Temu so namenili 1 milijon dinarjev.

Iz sredstev pa, ki so jih dobili od hiš iz splošne ljudskega

Na 4. str. prinašamo

prvič obširno oceno o delu jeseniškega gledališča, predvsem prireditve Jurčič-Tomažičevega »Domna«

Na ta članek opozarjamo zlasti jeseniške bralce

Teden pomembnih zasedanj

Pretekli teden sta se sestala okrajna ljudska odbora v Radovljici in v Kranju. Prav tako sta v tem tednu imela svoji seji tudi okrajna odbora Socialistične zveze radovljiškega in kranjskega okraja. Na zasedanjih so razpravljali o pomembnih gospodarskih in političnih problemih Gorenjske.

Na X. skupni seji Okrajnega ljudskega odbora v Kranju so odborniki razpravljali o garancijski izjavi za podjetje »Tiskarina« v Kranju. Tovarna tiskarskega blaga »Tiskarina« želi namreč najeti pri centralni Narodne banke FLRJ v Beogradu investicijski kredit v višini 6641.188.000 dinarjev, za kritje stroškov letošnjega investicijskega programa podjetja. Zgraditi nameravajo nekatere nove objekte in opremiti tovarno z modernimi domačimi in uvoženimi stroji, da s tem povečajo

proizvodstvena dela in omogočijo nadaljnje plasiranje svojih izdelkov na inozemska tržišča, predvsem na Srednji Vzhod. Po razpravi je okrajni odbor garancijsko izjavo za »Tiskarino« sprejel.

Razen tega je izdal na tej seji odbor tudi odločbo o delovniku trgovskih in obrtnih poslovalnic. Zaradi pomankanja električne energije, bodo do preklica vse obrtne in trgovske poslovalnice nepretrgoma odprte od 8. do 16. ure.

Tudi v Radovljici so na četrti skupni seji obeh zborov razpravljali o predlogu investicijskega kredita, ki ga za letošnje kapitalno izgradnjo želi najeti Zvezarna. Na tej seji je bilo prečitano tudi poročilo okrajnega sodišča v Radovljici, o delu sodišča v drugi polovici 1953. leta.

Na širšem posvetu plenuma Okrajnega odbora SZDL v Radovljici, ki so se ga udeležili tudi predstavniki delovnih kolektivov, ljudskih odborov in ljudski poslanci v radovljiškem okraju, so razpravljali predvsem o novih gospodarskih uredbah in o vlogi komune v družbenem življenju.

Nove gospodarske uredbe so sprožile v javnosti široko razpravo in vrsto nejasnosti. Zato bo morala socialistična zveza aktivneje pojasnjevati pomen

teh novih uredb, hkrati pa se bo morala boriti z napakami in škodljivimi tendencami, ki izhajajo iz nerazumevanja novih gospodarskih uredb. To je prišlo do izraza tudi na predzadnji seji okrajnega odbora, ko so razpravljali o delitvi davka na prežetek plačnega sklada. Razprava na tej seji je izzvenela kot lov za denarjem in potegovanje za ozke lokalne koristi, posebno s strani odbornikov z Jesenic. Pri tem so jeseniški odborniki pozabili na vlogo, ki bi jo morale Jesenice, kot industrijsko in kulturno središče okraja, odigrati v gospodarski celoti, v okraju, v komuni. Ker na Jesenicah ustvarjajo nad 78 odstotkov celotnega okrajnega bruto produkta, imajo prav gotovo določene večje obveznosti do ožje (okrajne) in širše (jugoslovanske) skupnosti. Vprašanje nadaljnega razvoja Jesenic, je kočno vprašanje razvoja celotne naše socialistične skupnosti.

Na seji okrajnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi v Kranju so razpravljali o kmetijskih in gozdarskih problemih v okraju, v zvezi z brošuro, ki jo je izdal Okrajni ljudski odbor. Predvsem so razpravljali o gozdovih in se dalj časa zadržali na proučevanju novega zakona o gozdovih. Sklenili so, da bodo na terenu razvili čim širšo razpravo o teh problemih, tako da bo Okrajni ljudski odbor dobil iz posameznih občin konkretne predloge o tem, kaj je treba ukreniti, da se kmetijstvo in gozdarstvo dvigne iz sedanjega, dokaj nezavidnega položaja.

TEDEN DNI PO SVETU

SOVJETSKI DUMPING

Sovjetska zveza je prodala Belgiji lito železo za 20% ceneje, kot pa je določila ceno evropska premogovna in jeklarska unija. Zaradi tega so morali zapreti plavž belgijske tvrdke Cockerill.

SPLOŠNA MOBILIZACIJA?

Siamska vlada baje pripravila splošno mobilizacijo za primer, če bi se mednarodni položaj še poslabšal. Vpoklicali so več letnikov rezervnih podoficirjev na erožne vaje.

NEHRU POSLAL PISMO

Predsednik indijske vlade Nehru je poslal predsedniku Generalne skupščine Združenih narodov gospe Vidjaji Pandit pismo, v katerem

SKOFJELOŠKA ZIMSKA PANORAMA

V zimskem času daje Skofja Loka kaj idilično podoba, ki more zadovoljiti tudi oko zahtevnejšega turista: pod rahlo snežno odejo, ki je ponekod že izgubila svoj prvotni lesk, čepijo hiše okoli strmega gradu in še više se vzpenjajočega Kranceljna-oka mežikajo v soncu, iz hiš se dviga dim in se izgublja v svetlomogro nebo, ki se v raznih odtenkih razpenja nad tiho pokrajino, ki jo le sem in tja zmotijo glasovi krugalčkov ali pretresljivi zvoki trobente mestnega avtoprevoznitstva ali krepko naloženega OM-a z doline, v ozadju zasrženjeni Lubnik, še dalje plešasti Blegoš in Ratitovec, proti severu pa Storič in Grintovci...

Tuji turist bi brez dvoma takoj pomislil na idealni zimskošportni center, če... Da, če bi tega nosrečnega »če« ne bilo! Saj je vse kot na dlani: tereni se kar sami ponujajo, vseh vrst — za začetnike in mednarodne »ase«, krasni so sprehodi ob zmrzjenih in ivjastih Sorah — pred kratkim je celo skupina švicarskih ribičev poskušala svojo srečo v njihovih vodah — manjka samo skromna malenkost — snega ni. Se pravi, je že, ali ne tak in tako kakor si želijo naši smučarji. Okrog novega leta so ti že dvigali glave, šolarji so se nestrpno presadali po klopih in tudi v mislih mazali smuči — a glej ga šmenta! — sedaj ko so prosti, pa bi skoraj kapalo od streh in pobočja so oguljena, da je človeku kar turbobno pri duši. Sicer bi pa Ločani krepko nadaljevali smučarsko tradicijo — saj je »na dlakah« vse, kar leze ino gre! V organizaciji smučarskega kluba sta bili že dve uspeli prireditvi: najprej

so se domačini v »masah« spuščali v Kranceljna v slalomu. Preteklo nedeljo pa so na Starem vrhu organizirali večje prvenstvo v veslalomu ljubljanskemu smučarske podzveze. Proga je bila dokaj težavna in trda preizkušnja. Poleg raznih tečajev (na Starem vrhu in drugje), pa je za gimnazijsko mladino v sami Loki vrsta tečajev, ki naj še poveča veselje mladine za »beli opoj«. Tudi drsalci bi se morda razmigali?

Pri vsem tem bi se pa hudo zmotil tisti, ki bi menil, da je v začetku orisana idila naravnost klasično ozadje za zimsko spanje. Nasprotno! Živahno delavnost razvijajo Ločani na vseh področjih: LT je že »občno« zborovala, TD Partizan pripravila občni zbor (28. januarja) in telovadno akademijo (23. januarja), razburjenje ob Djilasovih člankih se je poleglo, v vrhovih mestnih očetov se baje pripravljajo določeni premiki, razprave okoli letošnjih investicij so slej ko prej živahne, »vedno svoje goni slavček« naših gospodinj — no, saj veste: o že kar preveč »gibljivih« cenah tekstila, pa o pomankanju tega ali onega, kaj bi o tem!

Celo nogometiški skušajo po svojih močeh doprinesiti k tej vsesplošni živahnosti in se jezijo na ta preklicani sneg, ki naj čimprej izgine — kdo bi mogel vse zadovoljiti? — predvsem pa razpravljajo o finančnih težavah. Bojim pa se, da v tem zadnjem niso osamljeni, saj baje celo profesorji govorijo o svojih plačah — pa ne, da bi s tem hoteli primerjati obe kategoriji državljanov! Sicer pravijo, da imajo oboji opravka s kulturo, samo da imajo nogometiški spredaj še zvišano noto,

torej »fis«-kulturo, kar pa seveda ne pomeni, da je to neka »višja« kultura, saj nekateri nepoznavalci celo trdijo, da se pri nogometu izživljajo v precejšnji meri »nižje« lestvice človekove dejavnosti in da je to bolj dur-ovska kakor močvska muzika. Sicer pa pustimo to strokovnjakom!

Prešernov dan — kulturni praznik slovenskega naroda — bo dočakala Loka v polnem kulturnem razmahu. Boginja Talija je sicer nekoliko pozno in sramežljivo, a vendarle odprla svoje hrame. Komaj je izzvenela prva premiera letošnje sezone (Draga Ruth), že so pripravili druge (»Sveti plamen«, mladinska »Srce igračke« v Loki, »Matiček se ženi« na Trati in morda še kaj), pevski zbor pridno vadi, folklorna skupina tudi.

No, pri zadnji bi se kazalo nekoliko ustaviti, vsaj glede na članek v pričujočem listu, da je za podeželje vse dobro. Resnično! Zdi se, da se je okus našega delovnega človeka že toliko izbrusil, da zavrača ceneneno plažo.

Kulturna vožnja pa taka

Nekoč sem bral, da je inozemski turist na vrhu visokega in zelo ozkega minareta narisal tri prste v oblike prisrge, pod njim pa pripisal: Nikoli več... Če me kdo povpraša, kako sem se peljal iz Loke na kolodvor, bi mu odgovoril enako. Da, nikoli več, vsaj tako ne!

Bilo je v nedeljo, 17. januarja letos. Avtobus, ki pelje na škofjeloško postajo je bil že poln, tako poln, kot to določajo cestno prometni predpisi; se pravi sedeži in stojišča so bili neizpodbitno zasedeni. Toda ljudje so še kar vstopali, oziroma skušali vstopiti, njihovo živmljivo stremeljenje pa je šofer in sprevoznik v eni osebi podžigal z vzpodbudnimi vzkliki: »Le stisnite se tam zadaj, saj je še prostor!« Potniki so mu še dokaj šaljivo odgovarjali: »Kar, v mojem žepu je še nekaj prostora!« — ali... kako vesele so lahko ribe v konzervi! itd. In ljudje so še kar naprej vstopali in vstopali. Nikdar ne bi mogel verjeti, koliko potnikov »zdrži« takle avtobus. Pričeli smo iskati različne oprijeme, stopati drug drugemu obvezno po nogah, telesni dotiki so postali že kar neprijetni in celo kočljivi, ko

je avtobus končno krenil pot, nabit, kot ni bila še nikdar nobena konzerva. Kako potekala vožnja, si lahko mislite. Sreča, da ima cesta nekaj ovinkov, kajti ne bi rad storil svojega konca le zaradi tega (ali nereda) na tej avtobusni progi.

Ko sem pri izstopu vprašal šoferja, koliko ljudi »prenese« njegov avtomobil, mi je odgovoril: Kaj hočete, če pa ljudje ne odnehajo! Lepo, kaj se šofer ne zaveda posledic in svoje odgovornosti, če bi se kar koli zgodilo: Tudi miličnik, ki je opazoval vso to reč, ni ravnal pravilno, da je dovolil odhod tako nabitemu avtobusu! Še nekaj: potnik ob meni (berlinski) v mojem objemu je pripomnil da po navadi ni dosti boljše.

Zadovoljstvo in nezadovoljstvo hkrati

Pred berlinsko konferenco zunanjih ministrov

Končno je vendarle prišlo tako daleč, da berlinske konference ne bo treba odložiti. Čez dva dni, 25. januarja se bodo torej v Berlinu spet sešli »stari prijatelji«, angleški zunanji minister Eden, francoski zunanji minister Bidault, zunanji minister ZDA Dulles in njihov sovjetski kolega Molotov. Zasedanja bodo izmenoma v zahodnem in

vzhodnem Berlinu. Vsi so zadovoljni, da je tako, hkrati pa prav vsi tudi nezadovoljni. Zadovoljni so pač zato, ker bo konferenca začela v predvidenem roku, nezadovoljni pa iz različnih vzrokov. Angleži in Američani so nezadovoljni, ker so morali pod silo razmer pristati na sovjetski predlog o tedenski selitvi konference, sovjeti so nezadovoljni, zato, ker so Angleži in Američani z nezadovoljstvom sprejeli njihov predlog, Francozi pa niso zadovoljni s čim niso zadovoljni. Komentarji, ki napovedujejo berlinsko konferenco so različni. Vsi so si edini, da bodo na tej konferenci razpravljali o vsi tisti stvareh, o enotni Nemčiji o Avstrijski državni pogodbi in o možnosti uporabe atomske energije v mirroljubne namene. Niso pa edini, kakšen bo rezultat te konference, ali bo zadovoljiv, ali ne.

Pred sestankom so vsi zadovoljni in nezadovoljni hkrati. Zna biti, da bo tako tudi po sestanku. Če upoštevamo sovjetsko širokogrudnost v besedah, ki pa ostane samo besede, lahko bi precej upravičeno pričakujemo.

Sicer pa nam na odgovor ne bo treba dolgo čakati, kajti Dulles grozi, da v Berlinu ne bo preživel več kot tri tedne.

Predsednik indijske vlade Nehru

izraža svojo željo, naj bi se Generalna skupščina OZN sestala pred 22. januarjem, dnem, ko bi spustili vojne ujetnike, ki se nečje vrnili v domovino.

CHURCHILL ZAPUŠČA ARENO

Angleški časopis »Recorder« piše, da namerava angleški premier še letos zapustiti politično areno. Pripominja tudi, da je Churchill to že mislil storiti, pa je dokončno odločitev stalno odlagal. Če bo premier letos odstopil, bodo prav verjetno v jeseni v Angliji nove volitve.

SESTANEK GENERALNIH STABOV

Turško časopisje poroča, da bo konec tega meseca prišlo do sestanka načelnikov generalnih štabov Jugoslavije, Grčije in Turčije. Sestanka se bodo udeležili tudi drugi predstavniki teh generalnih štabov.

SPANCI IN ANGLEŠKA KRALJICA

Baje je španska vlada zahtevala od angleške, naj odpove obisk angleške kraljice v Gibraltarju. Spanci namreč pravijo, da bi obisk žalil njihova nacionalna čustva, češ, da se Spanci nikdar ne bodo odpovedali »svojemu« Gibraltarju.

SMRT VOJAŠKEGA FUNKCIONARJA

V Garigradu je umrl vrhovni poveljnik turške vojske general Sutri Kanatli. Poveljnik vojske je bil že dalje časa težje bolan.

UBOJ V SUEZU

Angleška ambasada v Egiptu je objavila, da so Egipčani na teritoriju Sueškega prekopa ubili britanskega vojaka, ki se je vozil z avtomobilom. Šofer vozila je streljal na napadalce in jha pregнал, ko so hoteli zapletiti avtomobil.

IZBRUH VULKANA

Indonezijski časopis so objavili, da je zadnji nepričakovani izbruh vulkana Nerapi na Javi povzročil 68 človeških žrtev. Nad 150 ljudi pa je bilo ranjenih. Porušenih je preko 100 hiš. Prav tako je uničeno zaradi lave ogromno rodne zemlje. Bruhanje vulkana še ni prenehalo.

Anthony Eden

Bidault

John Foster Dulles

V. Molotov

Ljudje po svetu

Voda in drugi interesi

Predzadnji kondominium — anglo-egiptovski Sudan, je Velika Britanija izgubila. Tako je ostal samo še en primer te vrste kolonialne uprave, samo še en britanski kondominium — anglo-francoski Novi Hebridji. Kdaj bodo besede kondominium, kolonija, protektorat, mandatno področje itd., postali samo še zgodovinski pojmi, je težko določiti. Gibanja kolonialnih narodov za svojo nacionalno osvoboditev so se po drugi svetovni vojni zelo razmahnila, predvsem v Aziji, v zadnjem času pa tudi v Afriki

(Kenija, Alžir, Maroko itd.). Zato verjetno ne bo več dolgo, ko bomo o kolonialnem zatiranju govorili samo še v preteklem času.

Sudan, ki je bil do včeraj pravzaprav navadna, bolj angleška kot egiptovska kolonija, je postal vsaj formalno nekoliko neodvisnejši. Je to po površini ogromna država, skoraj 10 krat večja od Jugoslavije, saj obsega 2.511 tisoč kvadratnih kilometrov. Prebivalcev pa ima le 3.312.000, največ črncev in Arabcev, Evropejcev pa je le 54.000. Razprostira se južno od Egipta, ob zgornjem toku Nila.

Na severu Sudana se razprostirajo nerodovitne puščave, ob levem bregu Nila imamo stepe, ob desnem savane, vzdolž reke pa poteka pas tropskih gozdov.

Za Angleže je Sudan velikega pomena. Posebno zato, ker so hoteli iz Sudana napraviti glavne dobavitelja bombaža za angleško tekstilno industrijo. V ta namen so začeli v letih 1925 do 1926 z ogromnimi deli, ki so jih podpirale tekstilne družbe. Sudan je namreč domovina visoko kakovostnega bombaža z dolgimi vlakni. V režiji angleških družb so zrasla cela naseља za pridelovalce bombaža. Danes od celokupnega izvoza Sudana odpade na bombaž kar 70 odstotkov. Kontrola nad Sudanom pa je bila važna za Angleže tudi zato, ker tisti, ki kontrolira Sudan, hkrati kontrolira tudi reko Nil. Reka Nil pa je za vse tamkajšnje gospo-

darstvo izredno važna, saj, na pustih, suhih tleh brez namakanja ne more uspevati nobena kultura. Dve tretjini najvažnejše kulture — bombaža, se pridelava na umetno namakanih površinah.

Toda ista reka je gospodarsko zelo važna tudi za severnega soseda in nekdanjega »mlajšega« partnerja Britancev v upravljanju nad Sudanom — za Egipt. Tudi gospodarstvo Egipta močno zavisi od Nilove vode. Brez namakanja si tudi v Egiptu skoraj ni mogoče zamisliti gojenja poljedelskih kultur.

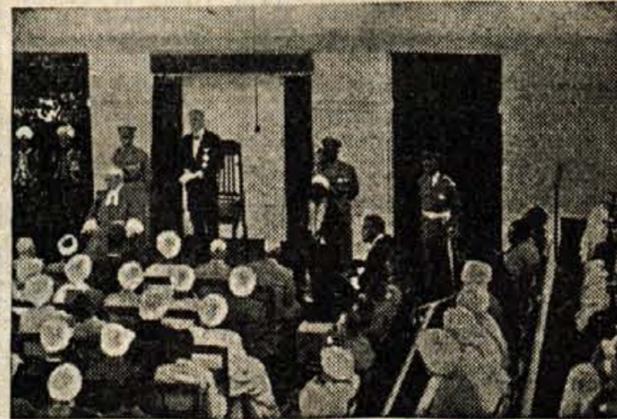
Zato je bila Nilova voda predmet velikih preprirov med Egipčani in Angleži. Končno so se pogodili, da ima Egipt pravico izkoriščati 80 odstotkov, Angleži pa 20 odstotkov Nilove vode. Ko pa je Egipt pred kratkim postal res samostojen in se o tresel še zadnjih ostankov angleške vladavine (spor za Suez še traja), pa je začel nov spor o tem, kdo ima pravzaprav pravico do Sudana. Šele v februarju lanskega leta so se sporazumeli, da je najbolje, če Sudan sam odloči, kakšen status želi imeti vnaprej.

V novembru 1953 so bile prve volitve v prvi sudanski parlament. Na volitvah sta nastopili dve glavni stranki: Umma, ki je zastopala britanske koristi in stranke združene pod nazivom Nacionalni unionisti, ki so bolj za egiptovsko orientacijo. Zmagali so nacionalni unionisti, saj so dobili od 92 sedežev v parla-

mentu kar 43, medtem ko so se morali predstavniki stranke Umma zadovoljiti s 24 izvoljenimi poslanci.

9. januarja letos je bila se-

britanskega generalnega guvernerja Homa so še izredno velike in presegajo polnomočje parlamenta. Ko je n. pr. parlament na svoji prvi seji izvolil za predsednika parlamenta unionista Ibrahim Muftija, generalni guverner tega še ni potrdil. Zato se je moral 5. januarja parlament znova sestati, da izvoli novega predsednika s katerim bo gospod Home zadovoljen.

Prvi sudanski parlament na prvem zasedanju

stavljen piva sudanska narodna vlada na čelu z vodjo unionistov Ismailom el Asharijem. Člani vlade so takoj prisegli in prevzeli svoje posle. Parlament pa se je pred kratkim prvič sestel v Hartumu in se konstituiral, svoje prvo delovno zasedanje, ki bi moralo začeti 19. januarja, pa so preložili do marca.

Tako je Sudan dobil svojo vlado, ni pa še popolnoma neodvisna država. Kompetence

Vprašanje neodvisnosti Sudana in njegove politične orientacije še ni dokončno rešeno. Niso še potihnili glasovi iz Egipta, ki zahtevajo enotnost doline Nila, niti še niso prenehali naporji Angležev, da vendarle obdrže to surovinsko bazo za angleško tekstilno industrijo. Sudan pa je dosegel v zadnjem času to, da bodo njegovi izvoljeni predstavniki vsaj delno lahko vplivali na nadaljnji potek dogodkov.

Namesto kaolina so v Črni izkopali . . .

Skupnost so oškodovali za 10 milijonov dinarjev
Rudnik pod prisilno upravo

O gospodarskem in finančnem poslovanju, o »skromni« direktorju, o upravnem odboru in delavskem svetu v rudniku kaolina v Črni bi se dalo veliko razpravljati. Okrajni odbor Ljubljana-okolica je sestavil posebno gospodarsko komisijo, okrajni komite Zveze komunistov pa komisijo ZKS, ki sta temeljito raziskali stanje v omenjenem podjetju. Imeli sta težko delo, zato pa so toliko bolj zanimive njune ugotovitve o samoupravljanju na škodo skupnosti.

Anton Karničnik, direktor rudnika in nekdanji Sturmführer, je kaj iznajdljiv človek. Dobro se spozna na »demokracijo«, finančne prekrške in tudi izgrajevanje drugih predpisov mu ni tuje. Seveda pri opravljanju teh »dolžnosti« ni bil osamljen. Znal si je najti dobre pomočnike in, ker je najbolje, če so ti iz »familiije«, jih je izbral med sorodniki. Tako je bilo v njegovem podjetju precejšnje število ljudi na vodilnih mestih (obratovodja, predsednik upravnega odbora, predsednik delavskega sveta, predsednik sindikata, upravnik obratne menze) povezani z njim po sorodstvenih zvezih in ti ljudje so vseposod zanesljivo in tesno delali s Karničnikom. Delavstvo pa je direktor skušal pritegniti z različnimi materialnimi ugodnostmi.

GRADNJE BREZ TEHNIČNE DOKUMENTACIJE

Sklep delavskega sveta, da bi za upravno poslopje napravili novo ostrišje, je direktor samovoljno sprejela v nadzidavo celotne stavbe, ki »gradbenim« predpisom niti malo ne ustreza. Stroške, 690.658 dinarjev, so knjižili v breme režije. Tudi žago so postavili brez gradbenega dovoljenja, niti je niso registrirali v seznamu državnih gospodarskih podjetij. Obratna menza prav tako ni še nikjer registrirana.

Na račun režije so razdelili tudi za 4 milijone 586.059 dinarjev manufakturnega blaga. Te zneske so knjižili kot izdatke za premožila delovno opremo. Seveda premožila niso kupili. Tako nepravilno ravnanje je uničevalo dohodke podjetja in oškodovalo skupnost za težke milijone.

TUDI NOV AVTOMOBIL IZ NEODOVOLJENIH SREDSTEV

Leta 1952 je podjetje nabavilo osební avtomobil znamke »Opel Kapitán«, razne stroje in

inventar iz obratnih sredstev. Delavski svet je kmalu za tem sprejel sklep, da s bodo z njim delavci lahko vozili k poroki. V tem avtomobilu so se prevažali po najrazličnejših uradnih in privatnih opravkih direktorjevi dobri znanci, ko pa je bilo treba nujno nekoga pripeljati v bolnico, so prevoz oškodovali.

Z direktorjem na čelu so člani upravnega odbora in delavskega sveta brez najmanjšega čuta odgovornosti utajevali obveznosti svojega kolektiva do skupnosti. Tako praksa jim je prešla v meso in kri. Ni ga bilo med njimi, ki bi vstal in povedal: »Tovariši, ne delamo prav. Tako samoupravljanje ne pelje v socializem.« Velike škode, ki jo je gospodarska komisija ugotovila, niso videli odrasli niso hoteli videti. Direktor v Črni je oškodoval skupnost za celih 10 milijonov. Za ta denar je pridobil na svojo stran sindikalno vodstvo, upravni odbor, delno tudi delavstvo in celo osnovna organizacija Zveze komunistov je delala po njegovi volji.

ODNOS DIREKTORJA DO STROKOVNJAKOV

V podjetju »Kaolin« je zaposlen tudi tehnični vodja ing. Grm. Ta človek direktorju nikoli ni bil preveč pri srcu — kaj bi z znanostjo in ugotovitvami v socializmu! Nekako tako je mislil tovariš Karničnik, ki je bil prepričan, da samo direktor vse ve, da je on edini poklican, da ukazuje. Tega se je verjetno naučil med vojno. Tovarišu Grmu je tako rekoč onemogočil vsako koristno raziskovanje in sodelovanje z upravnim odborom, delavskim svetom in njim samim. Inženirjev predlogov navadno direktor in njegovi somišljeniki niso hoteli upoštevati, čeprav so vedeli, da bi bilo to podjetju le v korist. Ko je omenjeni strokovnjak raziskoval neko rudno in poslal vzorec tudi jesezniški železarni in Kmetijskemu znanstvenemu zavodu v Ljubljani, je dobil od obeh poljovne odgovore. Železarna ga je obvestila, da se je laboratorijski poizkus obnesel in naj rudo pošlje tja v večji količini. Kmetijski znanstveni zavod pa je odgovoril, da je proizvod primeren za uničevanje rastlinskih škodljivcev. Te odgovore je obdržal direktor v svojem predalu in ing. Grm jih je dobil šele po enem mesecu, ko je izvedel zanje in jih tudi zahteval.

UVEDENA JE PRISILNA UPRAVA

Komisija ZKS je v podjetju Kaolin izključila iz Zveze komunistov nekatere člane, ki so s svojim delom pokazali, da so se odtujili socializmu, ki so pozabili na pridobitve naše revolucije. Na zasedanju Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica pa so prejšnji teden odborniki soglasno sklenili, da se direktorja v Črni odstrani z odgovornega mesta, da se razpusti delavski svet in upravni odbor in uvede prisilna uprava, ki bo trajala do 18. aprila. Dolžnosti direktorja pa bo medtem opravljal Ivan Finžgar, dosedanjí direktor Papirnice Količev.

da bi odkril nova ležišča kaolina, s čimer bi rudnik lahko povečal svojo proizvodnjo in ustregel vsem povpraševalcem. V raziskovalno delo je ing. Grm vložil veliko truda, vendar mu tega niso hoteli priznati. Prišlo je celo tako daleč, da so ocenili njegovo delo, ki je bilo edino pozitivno, kot gospodarsko sabotažo. Večkrat so mu govorili, da inženir rudniku ni potreben, saj so bili tudi včasih lahko brez njega.

Za večji finančni efekt podjetja se v rudniku ni nihče zmenil. Kaolin so iz Črne vozili mlet v keramično tovarno. Podjetje je kupilo svoj mlin, toda šele po šestih mesecih so ga na opozorila in zahteve tov. Grma ter OLO postavili v obrat. Čeprav je mlet kaolin za 260 odstotkov dražji od nemletega, se ni nihče spomnil, da bi rudo mleti v domačem mlinu in tako prihranili podjetju denar.

Iz zgoraj omenjenih dejstev lahko zaključimo, da so opravljali rudnik kaolina v Črni izključno le po volji vsemogočnega direktorja in njegove »žlate«, delavci pa pri tem niso imeli nobene besede. Zgodilo se je tudi, da sta direktor in štipendist podjetja Jože Urankar organizirala protestno zborovanje, ker je OLO v Ljubljani direktorja razrešil dolžnosti. Inscenirali so napade na komisijo, češ, da je pristranska. Idejni vodja je bil rudarski tehnik Jože Urankar. Celó tako daleč je privedlo »demokracijo« upravljanje direktorja in njegovih pomočnikov, da si ljudje še zdaj ne upajo izreči resnice, ker se boje fizičnega obračunavanja. Marsikateri delavec bi že zdavnaj rad kaj povedal, a se je v strahu, da bi ga odpustili iz službe, raje premislil. Črna je daleč od Kamnika in težko bi bilo več ur hoditi na delo.

UVEDENA JE PRISILNA UPRAVA

Komisija ZKS je v podjetju Kaolin izključila iz Zveze komunistov nekatere člane, ki so s svojim delom pokazali, da so se odtujili socializmu, ki so pozabili na pridobitve naše revolucije. Na zasedanju Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica pa so prejšnji teden odborniki soglasno sklenili, da se direktorja v Črni odstrani z odgovornega mesta, da se razpusti delavski svet in upravni odbor in uvede prisilna uprava, ki bo trajala do 18. aprila. Dolžnosti direktorja pa bo medtem opravljal Ivan Finžgar, dosedanjí direktor Papirnice Količev.

Kam naj se zateče sedma umetnost?

Zakaj niso preprečili tatvine?

Statistika o porastu obiskovalcev kranjskih kinematografij po osvoboditvi je zelo zanimiva. Zanimiva zlasti, če imamo, ko pregledujemo te številke, pred očmi dejstvo, da je v Kranju danes, kljub trikratnemu porastu prebivalstva, pravzaprav ena dvorana manj kot pred vojno. Kar čudno se zdi človeku, da je ena sama dvorana v centru Kranja vzdržala tak »promet«.

V letu 1948 si je n. pr. ogledalo filmske predstave v kinu »Storžič« 191.264 ljudi, v letu 1953 pa že 344.752. Če primerjamo število obiskovalcev s številom prebivalstva v Kranju, vidimo, da je povprečno vsak Kranjčan v letu 1953 26 krat obiskal kino »Storžič«.

Slabše so bile obiskovane predstave v ostalih treh kinematografih. Te kinematografe je v letu 1953 obiskalo »le« 110 tisoč 204 obiskovalcev. To pa predvsem zato, ker je letni kino »Partizan« odprt pač samo poleti, »Zadrúžnik« na Primorskem samo preko zime in ima razen tega predstave samo ob sobotah in nedeljah, kino »Svoboda« v Stražišču pa prav tako predvaja filme le štirikrat v tednu.

Največji obisk je bil torej v kinu »Storžič«, v centru mesta. Če bo obisk naraščal tako kot v prejšnjih letih, pričakujejo letos v »Storžiču« nad pol milijona obiskovalcev. V tem letu nameravajo v Kranju montirati tudi priprave za predvajanje 3-D filmov. To bo število obiskovalcev še povečalo.

Zato se upravičeno postavlja vprašanje, če bo mogoče ugoditi vsem ljubiteljem sedme umetnosti z eno samo dvorano v centru mesta. In še to nameravajo v kratkem preurediti v gledališko dvorano.

Ljudski odbor mestne občine se že dalj časa ukvarja z zami-

slijo, da v Kranju zgradi novo kino dvorano. Imenoval je posebno komisijo, ki je že določila prostor, kjer naj bi dvorana stala. Po mnenju komisije, naj bi zrasla nova kino dvorana na »Zolariji« (ob pokojniškem zavodu). V njej naj bi bilo prostora za 600 do 700 ljudi, urejena pa naj bi bila tako, da bodo v njej lahko predvajali navadne in 3-D filme. Idejne osnutke za novo dvorano so že začeli pripravljati. Pohiteti pa bodo morali tudi z drugimi pripravami, če hočejo, da bo dvorana izdelana v surovem stanju do konca tega leta.

Razen tega je zelo umesten predlog kino podjetja, naj bi se poleg nove dvorane preuredila za kino predstave tudi zgornja dvorana v Sindikalnem domu, tako da bi končno vendarle imeli dve kino dvorani v centru mesta.

Prav bi bilo, da o nameravani gradnji pove svoje mnenje čimveč Kranjčanov. S konstruktivno razpravo bomo gradnjo samo pospešili, hkrati pa bo odpadlo — žal še vedno pogosto — kritiziranje po toči.

Kako to

Če pomislimo, da so v naših večjih mestih, v Ljubljani ali Mariboru, najvišje cene vstopnicam 50 din, potem res ne vem, zakaj naj bi se v Radovljici dvignile tudi do 60 din. Dvorana, v kateri je preko 500 sedežev, bi gotovo privabila več obiskovalcev, ako bi bila za zakurjena. Pri tem lahko povem še to, da ima imenovana uprava dovolj premoga in izgovor, da kurjač ni mogel zakuriti, ni opravičljiv.

Predlagal bi upravi, da o gornjih problemih razmisli in jih v bližnji prihodnosti reši.

M. J.

Tiskovni sklad Gorenjske

(Nadaljevanje s prve strani) lični fasadi določena lokacija celo za knjigarno. Tako bi tiskarna beseda dobila v Prešernovem mestu svoj dom in kulturni poudarek.

Za zdaj pa naj bi se kar pričelo obe dosedanja podjetja, »Gorenjsko tiskarno« in »Glas Gorenjske«, združevati pod enotnim vodstvom in sicer prav iz razlogov štednje: enoten ekspedit, skupen korektor itd. Prostore nad sedanjo tiskarno naj dobi uredništvo »Glasu Gorenjske«, da bo stik s tiskarno hitrejši, cenejši in lažji.

Skupni napor naj bodo usmerjeni k izpolnitvi tiskarne, izposlovanju vrtnice odpeljanih tiskarskih strojev, nabavi no-

vega črkovnega materiala in k postopnemu obnavljanju starega strojnega parka.

Vsi, ki smo kakorkoli vezani na tiskano besedo in vsi forumi, ki so dolžni podpreči akcije, katere streme k dviganju izobrazbe in politične zavesti, naj bi podprle ta napor katerega smoter bodi gospodarsko trdno, dobro opremljeno tiskarniško in časopisno podjetje.

V tem smislu in s temi načeli je bil nedavno ustanovljen na iniciativo Sveta z gospodarstva pri Okrajnem ljudskem odboru Kranj odbor, ki naj uvedena vprašanja prouči in napravi prve korake k realizaciji predlagane zamisli.

Č. Z.

Okrepjen z novimi bataljoni, je Gorenjski odred napadal in rušil dalje.

Dne 3. aprila je drugi bataljon ustavil vlak na progi Ljubljana-Kamnik s ciljem, da polovi sovražne vojske. Slučaj je hotel, da se je ta večer vozil samo en Nemeč, kateremu so zaplenili pištolo. Partizan — strojevodja, je zavozil z lokomotivo par sto metrov naprej, jo s polno paro pognal proti vlaku, potem pa odskočil. Pri

tem je bila lokomotiva popolnoma uničena, prav tako pa tudi šest vagonov.

Istega dne je pričel III. bataljon z ofenzivnimi napadi. Najprej je druga četa napadla pri vasi Potoke nemško patrolo »Bahnschutz« policajev in pri tem tri ubila, več pa ranila. Takoj za tem je prva četa obkolila in napadla sovražno postojanko v Zirovnici. Napadenim je prišla v pomoč policija iz Radovljice, ki je nalletela na močno zasedo tretje čete. Razvila se je dramatična borba, v kateri so bili trije avtobusi onesposobljeni za prevoz, več Nemcev pa mrtvih in ranjenih. Ko je oddelek hotel zapleniti orožje padlih sovražnikov, je prispela Nemcem pomoč z Jesenic. Kljub kritičnemu položaju, ki je nastal zaradi močne sovražne premoči v orožju in moštvu, so se borci v redu in brez izgub umaknili.

V noči med 12. in 13. aprilom sta prva in druga četa II. bataljona kljub močnemu nallvu in nevihti mobilizirala v vasi Senčur pri Kranju. V kraju je bila stovaintrideset mož močna sovražna posadka, ki je hotela z izpadom iz postojanke preprečiti mobilizacijo. Ker pa so naše sile postojanko blokirale in Nemce z močnim ognjem prisilile k umiku za debele zidove bunkerjev, so mislili, da gre zares, poklicali so na pomoč policijo iz Kranja. Ze čez pol ure je pridrvelo šest avtobusov oboroženih Svabov, od katerih sta dva nalletela na nastavljene mine in zletela v zrak. Pri tem je bilo ubitih štirtideset sovražnikov. Nemci so mrtve še isto noč odpeljali s seboj.

Toda niso padali samo Nemci. Vsa slovenska zemlja je posejana z junaki, ki so dali svoje življenje za domovino. Eden izmed mnogih je bil Jože Fajfar-Tomaž, komandant I. bataljona, ki je padel 14. aprila pri vasi Trboje. Ko je juršal na čelu svojih čet in kosil z brzostrelko nemške pohlepneže. S Tomažem je Gorenjska mnogo izgubila. Bil je hraber, nestrpen, odločen in skrajno samozavesten. Ves bataljon se je navzel samozavesti svojega hrabrega poveljnika. Njegova smrt je borce prvi hip globoko pretresla. V spomin na nepozabnega junaka se je I. bataljon Gorenjskega odreda preimenoval v Tomažev bataljon Gorenjskega odreda.

(Nadaljevanje prihodnjé)

IVO PORENTA - VOJKO

NA POTI V SVOBODO

Iz sanjarjenja me prebudi glas komandirja: »Mitralskec in dvanaest puškarjev!« Skočimo pokonci, pograbimo puške in letimo v stroj. »Mirko je nalletel na mino, nujno ga morate prenesti v bolnico!« sem še slišal praviti.

Vsi premočeni pridemo do njega. Zelo slabega se počuti. Pregledamo ga in za silo obvezemo. Vsa piščal leve noge je polna železnih srnc.

Na pot. Previdno si ga nalože štirje na ramena. Predhodnica gre petdeset metrov pred nami. Do bolnice imamo še dobre tri ure. Pot v temni noči nas utruja, a nič zato. Ranjenega tovariša moramo spraviti na varno.

»Halt!« Zaseda tik pred ciljem! Naglo se obrnemo. Raketa razsvetli gozd. Popadamo na tla. Ranjenec zastoka. Hitro ga spravimo v kritje. Brzostrelke zapoje, a tudi naša »Breda« ne molči in krije umik. Debla nam nudijo dobro zaščito. Krogle gredo previsoko. Čez pol ure se zberemo. Nikomur se ni nič zgodilo.

Kaj sedaj? Nazaj v taborišče? Ne preostaja nam nič drugega!... Zopet gremo brez besed skozi noč. V vrhovih smrek divje vrši. Loteva se nas spanec.

Svitalo se je že, ko pridemo do taborišča. Tam sklenemo, da oddamo Mirka v oskrbo dobrim ljudem in pokličemo zdravnika iz doline.

Lezemo preko skal, po obrazu nas tolčejo veje... Mirku je slabo. Postojimo nekaj časa. Dobro, da se še dani, sicer ne bi prišli več daleč. Pot nas vodi preko strmih poledenelih reber, po stezi, vsekani v skalovje. Nosila z Mirkom moramo zavarovati z vrvmi. Potrebna je skrajna previdnost. Veter nas hoče skoro odnesti, tako divje se zaganja v nas, ko gremo po robu planine.

Pod nami se je prikazalo izza megle Blejsko jezero. Na otoku pozvanja. Tudi od drugod se oglase klicarji iz zvonicov. Vsa dolina poje.

S steze moramo v gozd, sicer nas opazijo iz doline. Se nekaj minut in na mestu bomo. Nekaj hiš stoji pod gozdom, v senože naslonjenih. Toliko, da se ne skotajlo po hribu navzdol.

Na mestu smo. Oddamo ranjenca v varstvo in uredimo glede zdravnika.

Utrujeni, lačni in zamazani se vračamo nazaj. Zavešt, da smo rešili ranjenega tovariša, je tako lepa. Skupno življenje, skupni cilj in borba so nas zblížali.

Vso zgodnjo pomlad je sovražnik srdito napadal in moril, streljal in preseljeval partizanske družine, čete Gorenjskega odreda pa so preraščale v bataljone. Spomladi leta 1944 je bil ustanovljen že prej omenjeni III. bataljon z naredbo štaba Gorenjskega odreda in po nalogu štaba IX. Korpusa NOV in POJ tudi manevrski bataljon z nalogo operiranja po Gorenjski in Koroški. V štab bataljona so bili imenovani tov. Savo Leban - Gortan kot komandant in Ljudevit Žiger - Perun kot politkomisar, ki je kasneje opravljal tudi funkcije pomočnika komisarja. Za namestnika komandanta pa je bil postavljen tovariš Velimir Svoboda. Z naredbo štaba Gorenjskega odreda, dne 26. aprila 1944 pa so bile v I., II. in III. bataljono ustanovljene mitraljeske čete in inženirski vod manevrskega bataljona. Odred je imel tako v svojem sestavu štiri bataljone, tri samostojne minerske vode, dve tehniki, odredno bolnico, štiri ambulante, čevljarstvo in puškarsko delavnico ter dvojno skladišče. Vzpostavljena je bila tudi kurirska zveza s Primorsko in Koroško.

Komandant II. bataljona Koroškega odreda Karlo, — Padel 1944. leta nad Gozdom.

Nova dramatisacija Jurčičevega „Domna“

Uprizoritev Mestnega gledališča Jesenice

Knjiga partizanskih spominov

Knjiga bo izšla v založbi Mestnega odbora Zveze borcev Jesenice

Repertoar naprednega in u-satelj, ne prireditelj Domna in metniško prizadnega provin-cialnega gledališča bo v pretežni večini sestavljala ljudska dramatika, oziroma tista, ki si je umetniško vodstvo predstavljala pod označbo »ljudska«. Kajti pravda o ljudskem gledališču še ni dognana, ne le, ker mora vsako vodstvo ocenjevati specifično socialno strukturo kraja in povprečno kulturno raven prebivalcev, pač pa, ker splošni principi takega gledališča še niso dokončno ustaljeni.

Literarna bera slovenske ljudske igre je pičila in vsako gledališče potrebuje nekoga, ki naj z lastno ustvarjalnostjo polni prazne repertoarne predale. V poklicnem gledališču je to po navadi dramaturg, v amaterskem idealist, ki se ob svojem delu še vztrajno in ne-utrudno vbada na nevaležni kulturni tlaki. V jeseniškem gledališču je Jože Tomažič tisti, ki vsako sezono z enim ali dvema deli dopolnjuje domači repertoar. Tokrat je za oder priredil znano Jurčičevo povest »Domna«. Ta povest, ki jo je napisal devetnajstletni sedmošolec v skladju z Levstikovim literarnim programom, je krepko zakoreninjena v dolenski zemlji in v kljub romantični zgodbi nagosto pretkana z realističnimi epizodami. Značaje slika Jurčič plastično, dramsko zapetost stonjkuje od prizora do prizora. Ni čuda, če povest vabi na dramatisacijo.

Dvoje polti ima dramatisator Jurčiča na izbiri: da v zaporedju prizorov, ki odgovarjajo poglavjem povesti, razvije pred gledalci romantično-realistično zgodbo obarvano z nostalgijo po dobrih starih časih, (kar je praktičiral pred petdesetimi leti v ljubljanskem gledališču Govekar in s tem izzval ogorčen protest Cankarja). Težja, toda hvaležnejša naloga bi bila v okviru Jurčičeve zgodbe o nezakonski materi in nezakonskem sinu v nekaj dramskih dinamičnih slikah osvetliti skozi prizmo dialektičnega materializma socialna nasprotja, odnose in silnice v družbi slovenskega podeželja pred sto leti; razgrni-

V lanski sezoni je jeseniško gledališče uprizorilo »Pohorsko bajko«, ki jo je prav tako dramatisiral Tomažič

Ce bi se Tomažič odrekel prividu socialne drame in togli zahtevni tridejanski dramski zgradnji ter se za svojo dramatisacijo poslužil bolj sproščene tehnike moderne drame, bi z manjšim trudom svoji publiki intimneje predstavil preprosto in prisrčno, malce naivno Jurčičevo fabuliranje. Tako pa je dvanaest poglavij, ki se odigravajo v različnih krajih, dokaj nasilno združil v treh dejanjih, od tega samo v drugem šest. Kompozicijsko je tretje dejanje najbolj svobodno, v njem se je Tomažič precej odmaknil od predloge, kar igra ni v prid. Preveč je v njem okornosti in neverjetnosti. (Metačka petnajst let, da naprosi Sova pred sodišče za sina in Sova prenaša petnajst let usodno pismo po žepih, preden ga sežge; berač Urh se spreha za po graščakovih sobi in stolah; patetična preobrazba Jurčičeva spriču Metine smrti; povabilo na Silvestrovanje; sploh izgleda, da je grad starega čudaka družabno središče doline). Družbeni profil dobe je Tomažič neopravičeno prevrednotil. Odnose med posestniškim razredom in našim proletariatom nam kaže v konveksnem zrcalu deformirane in projicirane za sto let naprej. Jurčičeve krotke, kvečjemu malce širokoustne kmetiče in originalne je prekvasil z revolucionarnim duhom, ki ga ta doba nikjer ne odraža.

Tudi, če bi primerjal dokaj šabko poklicno gledališče z najboljšim amaterskim, je v njunem delu zmeraj vidna razlika v dobro prvemu, kajti ne le materialni pogoj, temveč tudi psihološki momenti in delu obeh so različni. Umetniška merila ocenjevanja so sicer tu in tam ista, v sodbah pa je treba tehtati okolnosti nastajanja. Tako stališče, mislim, je pravilno in z druge strani ne zmanjšuje vrednosti dejavnosti teatra. Kakršno je jeseniško gledališče. »Domna« je režiral avtor sam. Znano je, da taka rešitev za uprizorjeno delo ni najugodnejša. Drug režiser je pri inscenaciji v izrazu in domišljiji svobodnejši, čustveno je neodvisen in kritičnejši. V Tomažičevi režiji slogovno prevladuje realizem, ki prehaja ponekod v naturalizem, včasih pa zaide v patos. Mizanscena je dovolj spretna, v prvem dejanju mestoma klišejska; sicer so s skrupulskimi scenami zmeraj večje ali manjše težave, ki jih lahko opazimo tudi na našem centralnem oderu. Drugo in tretje dejanje je dinamično, močno razgibano; tempo zavre v drugem dejanju, kadar se kolo povesti zatakne. Ob dramskem višku ne konfrontirata niti pi-

le po napadu na grad, po Sovinem strelju, ki ubije sina. Domna je igral Slavko Polanc, mlad igralec, na oderu neposreden, iskren in pošten. Čustveno močno diferencirane igre še ne zmore, pa tudi laži v odrskem izrazu še ne pozna. Njegov oče in sovražnik Sova je Bojan Čebulj. Postavil je impresiven lik, črtan zanesljivo, z močnimi pastelnimi toni, toda nekoliko v stilu melodrame. Med obema stoji mati Meta. V interpretaciji Tatjane Gostišveve skoraj tragedijski lik, plastično oblikovan s skopimi zunanji izraznimi sredstvi in veliko notranjo dinamiko.

dejanju se je poskušal reševati z močnim patosom. Hči Anka Ide Stražišarjeve je pohlevno in preplašeno deklet, ki se za fanta ne bo borila. Upravičeno je Levstik pisatelju očital, da mladih žensk ne zna risati. Starotvora berač Urh, se mi je zdelo, da je pravkar primahal na jeseniški oder nekje od Stične. Le kje je izgubil citre in si obesil hreščavi meh? Igralca odlikuje topel in diskreten humor. V Rotarjevem učitelju Krševanu smo izza komične figure čutili tragiko stanju, ki je bil v tem času — beraški. Spilkinoga Jožka igra Franc Cegnar. To je, izgleda, komik, ki zmeraj ogreje dvorano, — pa tudi publika njega. Več discipline, bo verjetno igralcu v prid.

Zupan, kmetje in možje lovci so svoje vloge v redu odigrali, prav tako tudi grajski služabniki. Dekleta na Jurčevi preji so bila lepa in fantje nerodni.

Razgibane scenske osnutke je zasnoval Marjan Pliberšek realistično, le drugo dejanje je s svojo romantičnostjo povečalo vtis melodrame.

Bratkovič

Partizanska leta so se že odmaknila za desetletje. Spomini na najveličastnejša leta zgodovine našega ljudstva počasi tonejo v pozabo in se le tu in tam razplamte v družbi bivših borcev in ljudi gorskih vasi ki so bili partizanom najbližji in, ki so zanje največ žrtvovali. Zato se prav ti ljudje razvesele vsake knjige partizanskih spominov in ni nič čudnega, če je bila Korotanova knjiga »Jeklena pest« razprodana že ob izidu. Nič manj ne bodo ljudje pozdravili Slovenkove knjige, ki bo v kratkem izšla v založbi Mestnega odbora Zveze borcev Jesenice. Pozdravili jo bodo predvsem ljudje pod Stolom in Karavankami, ki so bili v stalnem stiku z borci Cankarjevega bataljona. Mislim, da v Zirovnici, na Breznici, na Selu, v Vrbi in drugih žirovniških vaseh, skoro ne bo družine, ki ne bi šegla po njej. Dovžani in Mojstrani ne bodo zaostajali, saj bodo našli v njej spomine na svojo nepozabno decembrsko vstajo 1941. leta. Knjiga opisuje in niza zgodbe o življenju prvih gorenjskih partizanov v živahni reportažni obliki.

Avtor knjige je bil pred vojno delavec jeseniške železarne. Doma je z Javornika, sedaj pa je v službi v Ljubljani. S prvimi jeseniškimi in javorniškim delavci je odšel leta 1941 v partizane. Zato je svojo knjigo posvetil predvsem svojim nekdanjim tovarišem, materam, ženam in otrokom padlih borcev in talcev.

Knjiga bo okusno opremljena. Cpozarjamo bralce, naj jo že avtor naroči pri Mestnem odboru zveze borcev na Jesenicah. M. KL.

Po kranjskih knjižnicah

Kranjsko ljudsko knjižnico pozanjo bralci v Kranju, v njegovi bližnji in daljni okolici in celo v Zeleznikih in Zireh. Knjižnica je ves dan polna vnetih bralcev. Vsak najde kaj, kar si želi, če pa zahtevane knjige ni doma, mora pač nekoliko časa počakati, včasih tudi ves mesec, ker vsi bralci ne naša skupna last in želja knjižnice je, da bi bili prav vsi bralci pazljivi in disciplinirani. Knjižnica ima tudi skromno odmerjen prostor, kjer je nekaj

cev do socialistične skupnosti bi knjige hitreje krožile med njimi. So tudi nekateri bralci brez vesti, ki trgajo liste knjig in nam na ta način povročajo veliko škodo. Četudi tak izposojalec plača visoko odškodnino, je to za knjižnico nenadomestljiva izguba, saj včasih knjige ne dobi več. Knjige so naša skupna last in želja knjižnice je, da bi bili prav vsi bralci pazljivi in disciplinirani. Knjižnica ima tudi skromno odmerjen prostor, kjer je nekaj

miz in polica z ilustracijami in revijami. Ves dan se vrste bralci okoli police in z zanimanjem pregledujejo dogodke v slikah doma in v svetu. Zal, da ni prostor večji, da bi se uredništva že davna želja, imeti v knjižnici tudi čitalnico. Upajmo, da bomo v doglednem času tudi to dobili.

Poglejmo še, koliko obiskovalcev je imela knjižnica v preteklem letu in kaj vse bero.

Ob koncu leta 1953 je štela knjižnica 12.308 slovenskih, srbohrvaških, ruskih in nemških knjig. Knjižnico je obiskalo 24.577 bralcev, od teh 9825 delavcev, 4975 nameščencev, 9.296 mladine in 481 ostalih. Izposodili smo 43.743 knjig, od teh 99 političnih, 844 poučnih, 31.927 leposlovnih, 7813 mladinskih, 572 srbo-hrvaških, 4 ruske in 2484 nemških.

Od domačih pisateljev so bila izposojena največ dela F. Bevka (1137), M. Kranca (944), J. Jurčiča (767), F. S. Finžgarja (754), A. Ingoliča (681), I. Cankarja (646). Zanimivo je, da je bil Cankar do letos na 12., 13. in 14. mestu, sedaj pa je prišel na 7. mesto.

Dela tujih pisateljev so bila izposojena v temle redu: Sienkiewicz (863), Jack London (705), Jules Verne (705), H. Balzac (599), A. Dumas (561), L. N. Tolstoj (515) itd.

Veliko je povpraševanje po kriminalnih romanih in razburljivih potopisih, katerih ima knjižnica le malo na razpolago.

V Kranju imamo še Ljudske knjižnice v Stražišču, na Primorskem in na Rup., sindikalne knjižnice pa v tovarni Industrije bombažnih izdelkov. Pletenini in Inteksu. Ljudska knjižnica v Stražišču ima 2078 knjig, 1408 bralcev je izposodila 3999 knjig. Ljudska knjižnica na Primorskem ima 1510 knjig ter je izposodila 1217 bralcev 1876 knjig. Ljudska knjižnica na Rudu ima 472 knjig ter jih je izposodila 76 bralcev 476. Knjižnice so odprte le enkrat ali dvakrat tedensko po največ dve uri. Kar je za njihov delokrog vsekakor premalo. Sindikalne knjižnice posedajo knjige le svojim kolektivom. V preteklem letu so izposodile 647 bralcev 1228 knjig.

Ljudska knjižnica v Kranju se vzdržuje s subvencijami L.O.M.O. OSS in svojimi dohodki, kateri pa ne zadostujejo za kritje režijskih stroškov. Tudi subvencije so bile z ozirom na današnje visoke cene knjig bolj pičle.

Knjižnica je postala ustanova, kateri bo treba posvetiti vedno več pozornosti. Stevilo bralcev se od leta do leta stonjuje, zahteve so vedno večje in treba bo vsekakor novih ukrepov za nemoten razvoj. Pretnosti, temni prostori nikakor niso zadovoljivi. Nujno potrebna je čitalnica. Nakup novih knjig je treba povečati in urediti še nebroj malenkosti, ki vplivajo na redno poslovanje.

Upamo, da se bo knjižnica s pomočjo LOMO in OSS hitro razvijala. ABC

Iz Radovljice

Gledališki odsek IKUD »Anton Tomaž-Linhart« je minulo soboto otvoril zimsko sezono z dramo pisatelja W. Lomerset Maughanax »Sveti Plamen«, ki jo je prevedel Ciril Debevec. Delo je režiral tov. Tone Gaspari.

Otvoritvena predstava je bila odigrana v prenovljeni dvorani TVD »Partizani« v Radovljici. Kljub raznim tehničnim težavam (neprimerna garderoba, pomanjkljiva oprema odra, mrz in podobno) je bilo to zahtevno delo zelo dobro podano. Dobra volja in požrtvovalnost igralcev sta premagali vse težave. Igralci so dosegli dober stik z občinstvom in igra je doživela lep uspeh.

V prvi polovici februarja bodo člani te družine uprizorili za Rdeči križ Jurčič-Govekarjevega »Desetega brata« v režiji tovarišice Lojzke Hrvatove.

Umrla je MARIJA VERA

Slavna dramska umetnica, Marija Vera, ki je pretekli teden zatisnila oči, je bila po rodu Kamničanka. Rojena je bila kot Francka Epichova na Glavnem trgu, v hiši št. 33. Oče je bil dolgo let uradnik na sodišču. Mati je leta 1893, eno leto pred svojo smrtjo, prodala hišo. Za mlado Francko je zdaj skrbel stric, župnik v Lipici pri Sežani. Tako je šla Francka iz kamniške osnovne šole najprej v Sežano, od tam pa v Gorico. Želja, da postane gledališka igralka, jo je že zgodaj prived-

la na Dunaj. Tam je naša talentirana rojakinja nastopila svojo slavno pot po svetu. Nje-uo umetniško ime je bilo znano po vsej srednji Evropi. Delovala je v Avstro-Ogrski, Nemčiji in Švici. Po prvi svetovni vojni se je odzvala povabilu domovine in prišla v Jugoslavijo. V Ljubljani je prvič gostovala maja 1922, in kmalu za tem za stalno postala članica ljubljanske Drame. Njena igra je predstavljala višek dramske umetnosti. Ime Marije Vere bo ostalo nepozabno v zgodovini slovenskega gledališča.

OBRAZI IN POJAVI

Je dovoljeno — ni dovoljeno

Da slabi filmi vzgajajo slabo vplivajo na mladino, je dejstvo, ki se ne more zamolčati.

Že pred meseci je »Glas Gorenjske« prinesel kratko poročilo o pobegu dveh mladoletnikov, ki sta se pod vplivom filmov o Tarzanu napotila v pragozdove. Torej že tako »nedolžni« filmi vzbude pri mladini avanturizem. Kaj šele razne kriminalke in resnično avanturistične štorije, ki jih kar mrgoli po naših platnih.

Kako je film »Tretji človek« zapeljal v kriminal mladoletnika, je pisala pred dnevi »Ljudska pravica — Borba«. Zanimivo je, da v naši kriminalistični praksi vse dokler niso začeli naši kinematografi predvajati filma »Asfaltna džungla«, ni bil obravnavan primer vloma s »svinjsko nogo«. Nekaj dni po premieri tega filma v Beogradu pa je bilo zabeleženih več kot 10 takih vlomov oziroma poizkusov.

Zakaj tako, je stvar razprave. Moje mnenje je, da ni treba, da je tako. Prav gotovo se ne bi smele dogajati takele stvari.

»Zločin v Nevadi«. Film je dovoljen, vendar se ne priporoča. Tako je pisalo na oglasni deski — v gimnaziji! Mar ni ta salomonska rešitev zelo problematična? Mar ne pomeni to, zaviti »dovoljeno« samo v privlačnejše oblačilo, nehoti povečati pri mladini zanimanje za tak film?

Za priporočanje oziroma nepriporočanje, je seveda težko najti pravo rešitev. Kajti, če napišemo preprosto »ni dovoljeno«, problema prav tako še nismo rešili. Toda še mnogo manj smo ga rešili, če prepustimo odločitev, ali naj gre v kino ali ne, dijaku samemu, potem pa to zagovarjamo z vzgojnimi motivi, da je treba pri dijaki vzbuditi pravilen odnos do problematičnih filmov itd.

Da, to je res treba doseči. Toda, če gre za to, da se v dijaku vzbudi pravilen odnos do filma, da bo znal pravilno dojemati tisto, kar se priporoča in odklanjati tisto, kar ni priporočljivo, potem ne smemo govoriti o dovoljenem, niti o nedovoljenem, marveč o filmu.

Morda ne bi bilo napak spregovoriti o teh problemih v urah moralne vzgoje? Seveda, ne o vsakem filmu posebej, temveč o raznih žanrih sedme umetnosti (kovbojke, kriminalke, revije, psihopatske drame, hladne angleške historične zgodbe itd.).

Potem prav gotovo ne bi bilo treba stikati za raznimi besedami, da bi mladini na čim lepši način dopovedali, kako se zanj bojimo. Potem bi v dobršni meri odpadle mladostne moralne in avanturistične zablode.

V kratkih 50 vrsticah se problema ne da rešiti. Treba pa je začeti vsaj razmišljati o tem. ABC

Deseti brat delo akad. slikarja P. Piriha

ti vse tisto, kar je Jurčič pri slikanju vaških pariev — beračev, begunov in bedačkov podzavestno čutil, pa ni mogel, znal in smel povedati. Prireditelj Jože Tomažič je iskal še tretjo pot. Iz preproste in nezahtevne mohorjanske povesti v izrazito črno-beli tehniki je hotel, kot razberem iz gledališkega lista, ustvariti dramo. Pri predlogi in značajih, ki jih nudi Jurčič v tej povesti, ne more taka namera nikomur uspeti. Tule ni prostor, kjer bi razpredal teorijo drame od Aristotela naprej, le bistveni zahtevek naj zabeležim: drama mora imeti jasno izkristalizirano osrednjo idejo, dejanje se razvija iz značajev in značaj naj se odkrivajo in razvijajo z dogajanjem, dokler dramski junak ob koncu ne doživi notranjega zloma ali moralne katarze. Domen kot dramski junak ni nosilec neke ideje, (boja za do to ne moremo smatrati za idejni konflikt). Docela neaktiven je in njegovo življenjsko usodo kroje drugi, še največ berač Urh, ki kot deus ex machina v antični komediji priskoči in poprime zmeraj, kadar se kolo povesti zatakne. Ob dramskem višku ne konfrontirata niti pi-

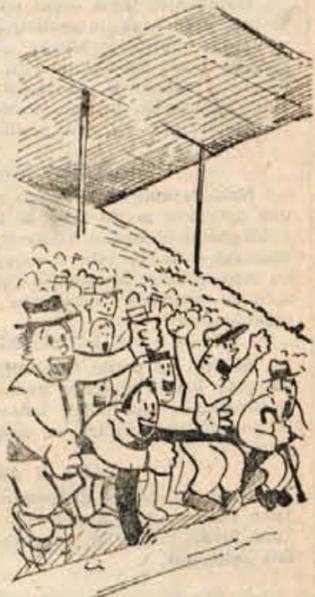
II. Gorenjski zimsko-športni teden zaključen

Sodelovalo je več kot 3.000 tekmovalcev

Smučarski dan „Svobode“ na Trati

Ena zmaga in en neodločen rezultat v dosedanem tekmovalstvu v slovensko-hrvatski ligi...

napaka pa je bila, da ni znal ustvariti potrebne discipline, predvsem zato, ker je svoje službo jemal neresno...

Veliko vprašanje je, če je »Korotan« v preteklosti res predstavljal vse mesto...

6 mesecev doba, v kateri se lahko moštvo popolnoma uniči...

Del krivde, da so igralci »Korotana« odšli iz kluba, pa nosi tudi uprava »Korotana«...

Velik del krivde za poraze prav lahko pripišemo tudi igrišču. Kranjčani so navajeni na minimalno igrišče...

S to ugotovitvijo se precej približamo drugemu vzroku za neuspeh »Korotana«...

H koncu še nekaj o upravi kluba. Ze nekaj let voljo na obnih zboreh po 20 odbornikov...

Trener, ta nesrečni trener! Koliko pisem, koliko brzojavov, kakšno veselje, ko se je vendarle pojavil na igrišču!

Preveč bi bilo danes pisati o vseh rezultatih in podrobnostih, vseh vemo, da je tekmovalo precej 3000 smučarjev...

cibanov. Preko 100 jih je tekmovalo s sankami, nekaj manj pa s smučmi. Pri cibernih iz otroškega vrta je zmagal Saša Svetina...

nih tekmah ponovno dokazal, da nima resnega nasprotnika. Z 19. točkami naskoka je osvojil prvenstvo Gorenjske v skokih.

Trije Kranjčani v reprezentaciji

Martelanc, Stare in Ambrožič bodo sodelovali v reprezentaciji Slovenije proti Zap. Nemčiji in Franciji.

Dne 23. januarja bo odigrala ekipa slovenske reprezentance kegljaški dvoboj v Colmaru v Franciji in 24. jan. v Frankfurtu v Zapadni Nemčiji.

V nedeljo v Kamniku

Kamniški smučarji imajo letos več sreče kot preteklo leto, ko niso mogli prirediti nobene skakalne tekme na novi, lani obnovljeni 45-metrski skakalni-cilj.

Mladi Jeseničani bodo kmalu mojstri hokeja

S sodišča

Proti koncu preteklega leta je bila pred Okrajnim sodiščem v Kranju kazenska obravnava v zvezi z nesrečo, ki se je dne 19. oktobra 1953 okoli 9. ure zvečer zgodila v Gramoznici pri Naklem.

pri tem dobil hude telesne poškodbe. Ing. Ivan Pengov, Milan Koprivec in Leo Dobnik so bili odgovorni uslužbeni podjetij, ki so izkoriščale gramoznico.

Ivan Babič, strokovno usposobljeni minir in delavec v občinski gramoznici ter Tomaž Peternelj sta bila zadolžena za sprejemanje naročil in evidenco nad gramozom, prevzemanjem in plačili za gramoz.

Sodišče je spoznalo vseh pet obtožencev za krive v smislu obtožbe in je obsodilo Ivana Babiča in Tomaža Peternelja vsakega na 6 mesecev zapora, ing. Ivana Pengova, Milana Koprivca in Lea Dobnika pa na denarne kazni po 5000 dinarjev.

Ariel Kassak: Stekel je po varnostnih stopnicah navzdol in se v naslednjem nadstropju vrnil do hodnika, ki je vodil do sobe, iz katere so padli strelji.

17 Soba je bila kot vsaka običajna hotelska soba. Postelja je bila nedotaknjena, vse je bilo tako lepo pospravljeno, da ni bilo nikjer niti praška, samo na preprogah je bilo malce cigaretnega pepela.

Ničesar nista našla. Nobenih odtisov. Človek je bil previden. Gotovo je imel rokavice na rokah. Ze sta hotela oditi, ko je Bert zaklical: — Stoj na radiator sva pozabila! Ta je stal točno pod oknom.

Morilec. S hripavim glasom je zamrmral: — Ne ganite se! Sem oborožen. — Zares? je odgovoril Bertov glas. Kdo bi si mislil!

XIII. — Kako si prišel v sobo, je vprašal Harry. — V lastni osebi, kakor vidiš. Prižgiva luč in lotiva se posla! Pri vratarju sem zvedel, da je bila ta soba rezervirana ob 21.20 uri. Kdo je vedel, kam pojdetata? — Samo Marga. Torej je morala ona obvestiti morilca. Toda, če je bil njen skrivavec, čemu jo je ubil? — Ugibala sta in nista prišla do zaključka.

XIV. Ko se je Harry vrnil, je bil v salonu samo stari gospod King. Lillian so spravili v posteljo in ji poslali zdravnika. Tudi Mary je prišla k njej. Inšpektor je rekel: — Veš, da sva prijatelja s tvojim očetom. Rad te imam, kot da bi bil moj drugi sin. Povej mi, kar veš, da ti bom laže pomagal! Res, ti nisi prizadet, ker imam priče, da si stopil že po streljih v sobo. Toda tvojo ženo obremenjuje prav vse.

Kako naj je ta svinčnik z njim v zvezi? — Poglej še enkrat! Tedaj je tudi Harry na njem opazil majhne vdolbinice, ki so jih na svinčniku pustili zobje... Zobje! — Nemogoče! Bert je vzel iz svoje listnice mikrografije, jih razporedil po mizi in pokazal osuplemu Harryju. Primerjala sta fotografije in odtise na svinčniku. Vse odtise so bili naredili isti zobje. Odtisi so bili enaki. — Toda milijonar je vendar umrl že pred tremi meseci. Kako je prišel njegov svinčnik v to sobo? — Oprosti, ali veš za trdno, da je Williams res umrl?, je dvomeče pripomnil Bert. — Kapitan je izginil, posadka izginila. — Toda, čemu potem oporoka in ves cirkus z zapuščino? — Oba sva tepca, je končno vzkliknil Bert. Milijonar je res umrl, res je tole njegov svinčnik. Toda nekdo si ga je prilaстил. Izvedeti morava. Skrbno je zavil svinčnik v svilen papir in ga s fotografijami vred spravil v listnico. — Kaj počneš? je zakričal Harry. — Morava ga izročiti tvojemu očetu. — Dragi moj, ne morem dovoliti, da bi zločinec izvolal, kak dokaz sva našla. Naša kriminalna policija je včasih nerodna, čeprav ji načeluje moj oče. Ne bo pravič, da bova jaz in oče v nasprotnih taborih. — In Lillian, kaj bo z njo? — Če bi ta svinčnik na kateri koli na-

čin lahko pomagal, da bi se njena nedolžnost dokazala, potem bi ga takoj izročil očetu. Toda sam dobro veš, da ni tako. — Moj oče bo preiskal tole sobo in našel pepel in ogorek, dokaz, da je nekdo bil v sobi. Lillian je res v težki situaciji. Vse okolnosti jo tako obremenjujejo, da njemu pripovedovanju ne bo nihče verjel. Vendar je bom rešil. Zanesi se!

Stopila sta v sobo k Liliani.

TELEVIZIJA V 21 DRŽAVAH

Po poročilu UNESCO obstoji televizija že v 21 državah. Priprave za delovanje televizije imajo v sedmih državah, v 24 pa preizkušajo možnosti za vpeljavo televizije. Najbolj široko televizijsko mrežo imajo tehnično visoko razvite države. Prav tako pa kažejo zanimanje tudi manj razvite države.

V Ameriki pride 1 sprejemnik na 7,15 prebivalcev, v Veliki Britaniji na 24, v Kubi na 55, v Franciji na 704, v ZSSR na 2000, v Nemčiji pa na 8000 prebivalcev. Tam, kjer je malo sprejemnikov, so organizirali posebne klube, kjer se shajajo prebivalci, da skupaj gledajo oddaje.

ZVOK ODKRIVA BACILE

Najnovejša ideja, kako odkriti bacile in insekte v hrani je bila pred kratkim realizirana. Sumljivo hrano so spravili v velike zaboje, v katere ne prodre prav noben zunanji šum in ropot. Nato so spustili v pogon tako imenovani super natančen mikrofon, ki registrira prav vsak, še tako slab šum. Najmanjše gibanje insektov aparat zabeleži in s tem je ugotovljena njihova prisotnost v hrani.

TISKOVNA NAPAKA

Neki farmar iz Esbjerga na Danskem, ki je hotel prodati kolerabe po 20 kron za tono, je oglasil svojo ponudbo v lokalnem časopisu. Tiskarski škrat pa je bil gotovo bolj trgovski, zato je bila v časopisu objavljena cena 30 krom za tono. Preden so mogli napako popraviti, je srečni farmar sporočil redakciji: »Najlepša hvala! Kolerabe prodane za oglasno ceno!«

IZ LJUBEZNI DO ŽIVALI

Angleži so veliki ljubitelji živali. Pri podiranju nekega velikega stanovanjskega bloka je znana zidarska tvrdba v Nottinghamu lani poleti ustavila dela, da bi ptičji par, ki je gnezdil pod napuščem, lahko v miru izvalil svoja štiri jajca.

PA V AMERIKI?

Tam pa rasne diskriminacije še pri živalih ni konec. Tako imajo v Los Angelesu psi in mački svoje pokopališče. Toda živali črncev in Japoncev na tem pokopališču ne smejo biti pokopane.

STARE IDEJE - NOVI NAČRTI

Ceste pod močjem in pod najvišja gata Evrope

Francijo bi lahko imeli za vzgled v evropskem prometu. Zato pa bi se morali uresničiti trije gigantski projekti: obokanje dna Rokavskega preliva, podmorski predor pri Tarifi, ki bi vezal Evropo z Afriko in cesta med Francijo in Italijo pod masivom Montblanca.

Prvemu projektu je nasprotovala Anglija, ki se je zavzemala za kak drug načrt predora, ker bi prvi imel v slučaju vojne tudi strateški pomen in bi ga napadalec prav lahko izkoristil za invazijo in tako motil Anglijo v njeni »splendored isolation«. Toda taki predori v atomski dobi pač nimajo nobenega pomena več. Od leta 1940. pa tudi Angleži temu projektu ne nasprotujejo. Nevaren povratek njihove armade s kontinenta nazaj na otok jim je takrat odprl oči. Zavedali so se, da bi bila podmorska cesta lahko velikega strateškega pomena tudi zanje. Pri tem pa seveda niso pozabili na turizem. Tako danes komaj najdemo koga v Angliji, ki bi tej ideji še ugovarjal. Angleži so se naenkrat navdušili za podmorsko cesto.

Rokavski preliv s svojimi strašnimi in nevarnimi viharji in z več metrov visokimi valovi spada med najnevarnejša

morska pota v Evropi. Marsikateri svetovni potnik je ravno tu izgubil svoje ravnotežje in željo po potovanju. Stari načrt, obokanje dna Rokavskega preliva in vzpostavitev suhe zveze med Evropo in Vel. Britanijo, se bo uresničil. Mesto, kjer se je v davnih letih Anglija dotikala kontinenta, med Folkstoneom in Calaisom, je najprimernejša točka za pričetek podmorskih del. Kanal je tukaj najozži, komaj 39 km. Toda podmorski predor naj bi bil dolg vsaj 50 km, ker bodo morali vhode v podmorsko cesto speljati vsaj nekaj kilometrov pred obalo.

Po najnovejših načrtih bodo pričeli z deli 40 metrov pod morskim dnom. Morje pa je na tem mestu globoko do 50 metrov. To se pravi, da bo predor 90 metrov pod morsko gladino. Pogled v načrte nam pokaže dve vzporedni galeriji z avtocesto, na kateri se bo vsako minuto srečalo 20 - 30 avtomobilov. Poleg teh dveh cest pa načrt predvideva tudi dve železniški progi. S tem se bo občutno pocenil tovorni promet, kajti odpadlo bo neprijetno tovorjenje z vlaka na ladjo in obratno. Prav tako pa bo prihranjeno neverjetno veliko dragocenega časa. Potniki in tovor bodo imeli hitro zvezo med Londonom in središčem našega kontinenta, Parizom. Strokovnjaki računajo, da bi gradnja tega predora ob današnji zmogljivosti in sredstvih ne trajala več kot dve leti.

Ni manj zanimiv kot prvi, pa je drugi načrt ceste pod morskimi valovi. To je predor, ki naj bi vezal južno Spanijo in Afriko. Pri Gibraltarju je morska ožina samo 15 km široka, vendar so z merjenjem ugotovili, da je morje globoko 900 metrov, kar pa je za take gradnje vsekakor preveč. Zato so našli drugo rešitev, ki ni nič slabša, kajti zveza med Parizom na eni strani in med Marokom in francoskimi kolonijami v Afriki na drugi strani, je za Francoze življenjsko važna.

Aktualen in vacionalen pa je tretji načrt v tej seriji starih idej z novimi načrti, namreč neposredna zveza med Francijo in Italijo skozi Montblanca. Sedaj morajo s prevoznimi sredstvi voziti po ovinkih, po serpentinastih cestah, 500 kilometrov navzgor in navzdol. To cesto prevozi letno po statističnih ugotovitvah več kot 150.000 avtomobilistov. Če na zemljevidu z ravnalom potegnemo črto

med Parizom in Rimom, potem preseka moč Montblanca. Predor bi vezal obe mesti z moderno avtocesto, katere dolžina se z matematično točnostjo ujema z zračno razdaljo.

Tropska vročina v notranosti gorskega masiva

O tem projektu so se strokovnjaki obeh dežel že pred leti sporazumeli. Vendar je izbruh druge svetovne vojne preprečil začetek dela. Takoj po končani vojni pa so pričeli s prvimi vrtnalnimi poskusi v rovu in so že dosegli 400 m globine. Prvotna odprtina rova pa je bila preozka za široke ameriške vrtnalne stroje, ki jih hočejo tu postaviti. Zato bodo najprej morali razširiti vhod v predor, če bodo hoteli nadaljevati z deli. Predor skozi Montblanca ne bo nobeno zgodovinsko delo. Niti najdaljši ne bo. Prevrtati morajo »samo« 12,5 km skozi gorski masiv. Predor pri St. Gotthardu, katerega se je koncem prejšnjega stoletja ves svet čudil, pa je dolg 14 kilometrov. Poleg tega

so morali v skalo vsekati vsaj polno galerijo in teras, da se lahko speljali serpentinasti podmorski železnici. Značilni simplonski predor pa je dolga celo 19 kilometrov. Torej predor skozi Montblanca res ne bo nobena senzacija, toda bo velika tehnična mojstrovina.

Gorski masiv Montblanca je iz posebno trdega kamena, to da to je ravno posebnost, ki mu strokovnjaki cenijo. Čim trši je kamen, lažje je vrtnanje. Drobno ljivo kamenje in pesek postavljajo namreč inženirje večkrat pred nerešljive zapreke in nevarnosti. Prvo ustje predora bodo pričeli kopati pri naselju Barre v bližini Chamonixa v višini 1240 metrov. Izhod pa bo v Italiji pri Entrevesu, v višini 1340 metrov. Tako bo cesta sposobna za promet tudi v zimski dobi.

Z današnjimi tehničnimi sredstvi izgotovitev predora ne bo posebno težka. Največje pomisleke povzročata regulacija temperature sredi predora. Kajti tamkaj bo prava tropska vročina, kar bo za avtomobiliste težka preizkušnja. Zračno kroženje bodo regulirali s štirimi velikanskimi ventilatorji, ki bodo nameščeni pri obeh vstopih v predor. Dva od teh bosta črpala porabljeni zrak, druga dva pa bosta dovajala sveži zrak.

Strokovnjaki menijo, da bi za dograditev tega giganta rabili vsaj 5 let. Toda z uporabo vseh najnovejših tehničnih pripomočkov, upajo da bodo delo skrajšali na tri leta.

Kljub temu pa bo pri delih zaposlenih več tisoč delavcev, kajti poleg glavnega rova bo treba izvrtati še veliko število malih stranskih predorov. Gradnja bo imela za obe deželi brez dvoma tudi socialni motiv. Stevilni brezposelni, ki jih je v teh državah ogromno, bodo lahko dobili svoje delo in zaslužek.

Angleški polkovnik = nemški general

Kako so se med drugo svetovno vojno izplačale angleške "dolgoročne investicije" v vojninstvo

V juniju 1914. leta je izginil kak je preživel vso prvo svetovno vojno. 1918. leta je imel že čin kapetana. Tudi po vojni je Scotland ostal v nemški vojski. Zaradi zdravstvenih razlogov, tako je stalo v pojasnilu uprave akademije. Brisan je bil iz spiska. Čez čas ni nihče več razmišljal o simpatičnem, zelo razumnem in nadarjenem mladencu — o Scotlandu.

Kmalu po skrivnostnem izginotju z akademije najdemo Scotlanda v Nemčiji. Pod lažnim imenom in z lažnimi dokumenti mu je uspelo priti v nemško vojsko. Kot nemški vo-

neutrudljivo iniciativo. »Delal je noč in dan. Zato mu je bil Kesselring posebno naklonjen. Kot nagrado za svojo naporno službo, je Scotland od časa do časa dobival izredne dopuste, da se odpočije in osveži. V takih primerih se je najraje zatekal v najoddaljenejšo planinske predele Bavarke in Tirolov, da bi se tam — vsaj tako je zagotavljal svojim nemškim sodelavcem — nadihal »svežega planinskega zraka« in dobil moč za nove napore.

V resnici je dopuste izrabljal drugače. Brž ko je prispel v svoje »letovišče«, je v bližini pristalo majhno angleško letalo »Lisanter«. Vkrcal se je in že po nekaj urah je bil v Londonu, kjer je v vojnem ministertvu poročal o položaju v nemški vojski.

Ko je dobil nova navodila, se je končno vendarle lahko malo odpočil v družinskem krogu. Čeprav je Scotland med Nemci veljal za »zadržega« samca, ga je v majhni vili ob Temzi, nedaleč od Londona, vedno nestrpno pričakovala njegova družina. Ko je dopust minil, pa se je vrnil z letalom v »službo«.

Zanimivo je, da Nemci sploh niso opazili kaj se skriva za generalom Scotlandom. Po vojni se je Scotland vrnil domov. Sedaj piše svoje spomine. Knjiga bo verjetno zelo zanimiva, ne ve pa se, če bo sploh dostopna javnosti, če ne bo ostala zaklenjena v predalih vojnega ministertva — za »notranjo porabo«.

Bežanje od stvarnosti

Prenekaterkrat se človek zaloti, da premišlja o stvarnih, ki nimajo nobene zveze s stvarnostjo. Da se to največkrat zgodi zaljubljenecem, ni treba posebej poudarjati. Bežanje od stvarnosti je bolezen Angležev. To napako imenujejo oni »sladka razglabljanja«.

Med drugo svetovno vojno, takrat ko so bila nemška letala

gal razvneti govornik, »trpijo vsi ti ameriški pisci na prevelikem interesu za nasilje. Ko prebiraš njihova dela, dobiš občutek, da se povprečen človek ne bavi z drugim kot z mislijo, kako bi sočloveku razbil nos, oziroma kdaj jo bo dobil od nekoga po glavi. V resnici pa je prav malo ljudi, ki bi v svojem življenju uporabili nasilje...«

nad Londonom še vsakdanji pojav, je poznani PEN-klub povabil Luisa Goldinga, da bi predaval o ameriških in angleških romanih. Ravno ko je Golding zaključil svoje predavanje, se je oglasila sirena. Vendar razprave o referatu niso odgodili, marveč so lepo mirno nadaljevali z razglabljanjem o ameriški in angleški literaturi.

Na govornici je stal tretji diskutant. Srdito je napadal pogleda Hemingwayja, Dos Passosa, Faulknerja itd.

»Po mojem mnenju«, je razla-

V tem trenutku so začele v bližini padati bombe. Hrušč in trušč je preglasil govornika. Ko pa se je hrup poleg, je diskutant mirno nadaljeval: »Mnenja sem, da danes nasilje v človeškem življenju res ne igra nobene vloge več. Zato je toliko smešneje, če človek, ki se ima za umetnika, porabi toliko časa in posveča toliko prostora tej stvari...«

Radoveden sem, kakšno je bilo govornikovo mnenje o nasilju, ko se je po predavanju preko ruševin vračal domov.

PRI NAS NA PLATNU

KRVNA OSVETA

Film je zgrajen po povesti francoskega novelista Prospera Mériméeja »Colomba« in je bil sneman v ameriških ateljejih l. 1950. V filmu bomo videli tri nove ameriške filmske zvezde. Film nam prikazuje mlado Korzičanko Colomba, ki so ji ubili očeta. Nestrpno čaka na svojega brata, ki se mora vrniti iz Francije, da bo maščeval očetovo smrt. Medtem pa njen brat na svojem potovanju spozna mlado in lepo deklo, v katero se zaljubi. Zaradi tega očete krvne osvete. Colomba je s pomočjo nekega človeka točno ugotovila, kdo je morilec nje-nega očeta in njen brat končno le gre maščevati očetovo nasilno smrt.

V filmu bomo videli lepe naravnne posnetke iz Korzike. Napete in zanimive scene sprem-

lja glasba iz »Tosce« in »La Boheme«.

LAZNI VO SRCE

Ta film nam samo potrjuje naše mnenje in našo prakso z nemškimi filmi, prakso, ki smo jo plačali z raznimi »Majami v tenci« in še preje s »Kemijo in ljubeznijo«. Zaenkrat nam še ni jasno, ali mi kot nalašč kupujemo najslabše nemške filme, ali pa imajo Nemci v resnici najslabšo filmsko proizvodnjo v Evropi. Prav težko bi našli med njim vsaj en kolikor toliko dober film. Kljub temu najdejo nemški filmi še vedno prostor na naših platnih.

Lažljivo srce spada prav gotovo v vrsto te najslabše plaže, ki smo jo kdajkoli gledali. Nekateri elementi neorealizma popolnoma zbledo pod ploho sentimentalnosti in prav nemško specifične sladkosti, z okusom po saharinu.

Iz filmskega sveta

Najlepša v 3-D

Pred kratkim je bil v Hollywoodu konkurz za igralke, ki izpolnjujejo največ pogojev za nastop v plastičnem filmu. Med številnimi igralkami, ki so se konkurza udeležile, je prvo mesto odnesla lepa Gloria de Hawen. Gloria je že podpisala štiri pogodbe s producenti plastičnih filmov. V kratkem bodo začeli s snemanjem filma »Kralj Hajberskega klanca«, ki se dogaja na meji med Indijo in Afganistanom.

Orson Wells osnoval balet

Slavni, iz Hollywooda pregnani ameriški filmski igralec Orson Wells, se je pred kratkim predstavil londonski publikli kot tvorec baleta. Wells je sam pripravil dekoracijo, kostume in koreografijo, a njegovo delo je izvedla neka poznana pariška baletna skupina. Delo je takole: v času nove epoke ledene dobe, ki preti s katastrofo človeštvu, je nekdo deklo v ledenem masivu zmrznilo. Vendar se je ledeni masiv raztopil — zaradi ljubezni nekega mladeniča. Na koncu baleta pa deklo zapusti svojega ljubimca in nato mladenič zmrzne. Tisk se o tem delu zelo nejasno izraža in niha med navdušenjem in ostro kritiko.

V ZIMSKIH VEČERIH LAHKO spletemo prikupen pulover

Pzimi je najbolj praktična in tudi najlepša kombinacija h krilu lepo izdelan volnen pulover. Najceneje pridemo do njega, če kupimo volno in ga spletemo same. Če si bomo izbrale enega od modelov na sliki, ne bomo porabile veliko volne. Obadva imata kimono rokava in sta pletena zelo enostavno. Nosimo jih s pasom ali pa tudi brez.

Za prvi pulover rabimo 350 gramov tanke volne in igle 2,5 mm.

Vzorec je kaj enostaven. 3 vrste levih in ena vrsta desnih. Vzorec za pas in ovratnik pa je ena leva in ena desna.

Nasnujemo 110 zank in pletemo ravno 12 cm (ena leva in ena desna). V 13. vrsti (pletemo same desne) za vsako tretjo zanko dodamo eno novo. Sedaj že delamo osnovni vzorec — 3 vrste levih in eno vrsto desnih. Istočasno dodajamo v vsaki 3. vrsti po 1 zanko na obeh straneh, dokler ne pridemo do 28 cm višine. Sedaj dodajamo na koncu vsake igle po 5 zank in to 5 krat ponovimo. Nato dodajamo na koncu vsake vrste po 8 zank do dolžine rokava. Za tem pletemo 12 cm ravno.

Na sredini potem zaključimo v 30 zank in dalje pletemo vsako stran za sebe. Pri rokavih pletemo še naprej ravno, ob vratu pa dodajamo v vsaki sedmi vrsti po eno zanko in sicer 15 krat. Drugo polovico pletemo enako kot prvo, nato jih sestavimo in dalje pletemo skupaj. Pri 27. centimetru že odvezamo na rokavih z obeh strani po 8 zank (kot smo jih prej dodajale), nato 5 krat po 5 zank in dalje v vsaki tretji vrsti po eno zanko do pasu.

Preden pričemo delati eno desno in eno levo za pas, spletemo skupaj vsako četrto in peto zanko. Od preostalih 110 zank spletemo še 12 cm za pas. Tudi ob rokavih naberemo zanke in pletemo 12 cm v istem vzorcu kot pas.

Ovratnik: pričemo na 220 zank in pletemo 3 cm ravno, nato odvezamo na začetku vsake igle po 6 zank, dokler nam jih ne ostane še 30. Te naenkrat zaključimo.

Ovratnik vsijemo, pletenje pa zlikamo z mokro krpo in lepo sesijemo.

Drugi model: Ta pulover ima okrogel ovratnik izrez. Tudi zanj rabimo 350 gramov tanke volne in 2,5 mm igle.

Vzorec: 3 vrste levih in ena vrsta desnih na pravi strani. To ponavljamo.

Pričemo na 110 zank in spletemo 12 cm visok pas z vzorcem ena leva in ena desna. Nato v naslednji vrsti dodamo za vsako tretjo zanko eno novo. Nato pletemo osnovni vzorec. Istočasno dodajamo v vsaki tretji vrsti po eno zanko na obeh

straneh, dokler jih nismo dodali 26. Potem nasnujemo na koncu vsake igle 5 krat po 5 zank in dalje po 8 zank do zaželene dolžine rokava. Zatem pletenje razdelimo in pletemo vsako polovico za sebe 12 cm. Nato zaključimo na sredi naenkrat 22 zank in potem dodajamo za vratni izrez 6 krat po eno, 6 krat po 2, 6 krat po 3, 6 krat po 4 in 6 krat po 5 zank. Drugo polovico pletemo prav tako. Nato oboje sestavimo in pletemo skupaj. Pri 24 cm odvezamo na rokavih na obeh straneh po 8 zank, holkokrat, kot smo jih dodajali. Dalje sna-

daj eno desno in eno levo 12 cm in delo zaključimo. Ob rokavih naberemo zanke in tudi spletemo 12 cm visok pas v istem vzorcu.

Ovratnik: Nasnujemo 131 zank in pletemo eno desno in eno levo 50 zank z obeh strani. Od srednjih 31 zank popletemo prvi in zadnji dve zanki skupaj levo in to 14-krat na pravi strani. Levo stran pletemo kot so zanke v prejšnji vrsti, nato delamo 3 cm ravno in preostale 103 zanke zaključimo. Ovratnik prišijemo na ovratni izrez, prej pa še pletenje lepo zlikamo.

daj eno desno in eno levo 12 cm in delo zaključimo.

Ob rokavih naberemo zanke in tudi spletemo 12 cm visok pas v istem vzorcu.

Ovratnik: Nasnujemo 131 zank in pletemo eno desno in eno levo 50 zank z obeh strani. Od srednjih 31 zank popletemo prvi in zadnji dve zanki skupaj levo in to 14-krat na pravi strani. Levo stran pletemo kot so zanke v prejšnji vrsti, nato delamo 3 cm ravno in preostale 103 zanke zaključimo.

Ovratnik prišijemo na ovratni izrez, prej pa še pletenje lepo zlikamo.

Modri pomenki

Pri nogavicah težnja k enostavnosti

Nič več niso moderne nogavice z najraznovrstnejšimi šivi, s črnimi ali drugobarvnimi petami in podobno. Ženske po svetu so osvojile enostavne nogavice. Peta je na večernih nogavicah šiljasta, na običajnih dnevnih pa topa. Barve so mno-

go bolj svetle in tople, šivi v istem tonu zelo fini in tanki. Nogavice so tudi vedno tanjše, kar pa ni preveč praktično, saj se take nogavice rade kaj hitro raztrgajo. Zdej izdelujejo že tudi zelo dobre ščitnike, skoraj nevidne, tako da jih nosimo lahko tudi na odprtih čevljih.

Debelejše zimske nogavice se od prejšnje zimske mode razlikujejo v barvi. Izberete jih lahko v svetlih pastelnih in bežeh barvah. Številka »denier« označuje debelino niti, iz katere so spletene nogavice. Nogavice z oznako »10 den« so zelo fine, z oznako od 15 do 30 den so že nekoliko debelejšje in jih lahko nosimo vsak dan, če le ne pešamo preveč. Nogavice z oznako »45 den« so pripravne za šport, pa tudi za starejše ženske, ker so bolj debele in tudi močnejše.

V trgovinah dobimo navadno nogavice petih velikosti. Nogavice z oznako 0. S. P. F. so za nogo št. 35, A. P. F. za št. 36, 2. F. za št. 37 do 38, 3. G. F. za št. 38 do 39 in 4. S. G. F. za št. 40. Važno je, da kupite nogavice pravilne velikosti, sicer se veliko hitreje raztrgajo.

Ce hočemo, da bodo čimbolj trpežne, jim moramo posvetiti dovolj pozornosti pri oblačenju in pranju. Nylon nogavice oblačimo po možnosti z rokavicami.

Peremo jih v mlačni milnici in jih splaknemo v enako topli čisti vodi.

Sirok, moderen pas si želi vsaka ženska. Ni treba, da ga kupimo. Brez velikega truda ga lahko izdelamo same. Poiskale bomo ostanke kake močne tkanine ali žameta v črni, temnozeleni, rdeči ali rumeni barvi in odrezale pas v širini, ki je primerna naši postavi (za majhno in okroglo žensko ozek, za visoko in vitko širši). Nato ga podložimo s platnom. V trgovini kupimo še sponko iz pozlačene kovine in pas je gotov.

Kadar mati opazi, da otrok drži knjigo preblizu oči (normalna oddaljenost je 30—35 cm),

naj ga pelje k zdravniku-oku- listu, če mu niso morda potrebna očala.

Soba, v kateri otrok dela, naj bo vedno dobro prezračena in suha. Pravilna domača nega je lahko zagotovilo, da bo naš otrok v šoli pazljiv. Kadar učenec prvega razreda piše domače naloge, ga te ne smejo zadržati dalj kot pol ure. V prvih šolskih dneh pa je dovolj, da otrok porabi zanje 5 do 10 minut in se tako postopoma navaja na daljši čas. Ko izgotovi vse vaje, naj takoj odide na svež zrak.

Otroka moramo navaditi tudi na redno umivanje rok pred jedjo. Zajtrk, kosilo in večerjo naj vedno použije sede. Paziti moramo še na to, da je večerja gotova vsaj eno uro pred spanjem. S tem bomo preprečili, da bi otrok slabo počival. Čas po večerji naj otrok izkoristi tako, da pregleda šolske stvari in jih pripravi v torbo, da očisti obutev, obleko in pove materi, če si je morda kaj raztrgal. Pred spanjem naj se dobro umije in šele nato odide v posteljo.

Gripa se v hladnih mesecih zelo rada pojavlja. Posebno so zanjo občutljivi ljudje z bolnimi mandelji. Takšni mandelji ne filtrirajo več strupov, ki potem z lahkoto prodirajo v telo. Zato naj vsakdo, ki ima bolne, otečene mandelje, misli na zimске težave že poleti, ko je najprimernejši čas za operacijo.

Ce smo gripo že staknili, potem se ne smemo tolažiti s tem, da jo bomo kar stoje preboleli. To utegne biti nevarno. Kakor hitro začutimo, da se nas loteva pretirana utrujenost, ki ni mava pravega vzroka v telesnem ali duševnem delu, če nas prične boleti glava, si zmerimo temperaturo. Ako znaša ta več kot 37° C, potem je najbolje, da ležemo v posteljo. Tako bomo napravili uslugo sebi in drugim. Gripa je namreč hitro nalezljiva. V postelji ostanemo tako dolgo, dokler ne pade živo srebro na normalno višino. Dobro je, če še potem ostanemo dan ali dva doma, ker se gripa lahko ponovi. To pa je dosti bolj nevarno in posledica so razne težke komplikacije.

Ce nas takrat, ko imamo gripo, boli tudi vrat, pijmo vročo limonado. Telesno temperaturo merimo 3 krat na dan. Če takoj ležemo, traja gripa kvečjemu teden dni in po prestani bolezni se dokaj hitro okrepijo.

Ljudje, ki uživajo dovolj vitamina C, so proti prehladu, raznim nalezljivim boleznim in tudi proti gripi izredno odporni, zato je važno, da pazimo na pravilno sestavo naše prehrane, če hočemo, da bo naš organizem čim manj sprejemljiv za razne bolezenske povzročitelje. Koristno je, če použijemo vsak dan košček limone.

Vačevanje sil v gospodinjstvu

Marsikateri gospodinj bi se zdelo čudno, če bi morala še danes hoditi po vodo k vodnjaku, sama tkati obleko in perilo, po drugi strani pa sprejme kot popolnoma razumljivo dejstvo to, da porabi za domača dela ogromno svojih sil in časa, čeprav je slišala že veliko nasvetov o varčevanju in pravilni porazdelitvi telesne moči.

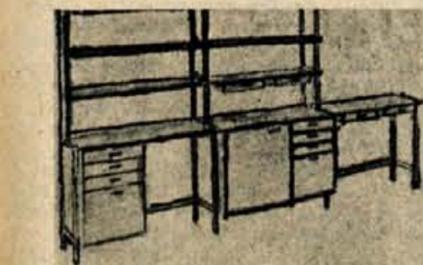
Kako najlaže nosimo breme? Na glavi, na rokah, ob boku? Kakšna drža pri delu zahteva največ moči? To je nekaj vprašanj, s katerimi se bavijo laboratoriji za psihotehniko v gospodinjstvu. Mnoga mesta so že ustanovila takšne zavode, v katerih si tudi gospodinjje lahko kdaj pa kdaj v teoriji in praksi ogledajo uspehe njihovih raziskovanj. Tam imajo aparate, ki merijo telesni napor tako, da ugotove porabo kisika. Cim več porabi telo kisika pri dihanju, tem večji je bil napor. Vzemimo za primer snazenje parketa. Učenka si natakne masko, zvezano z aparatom za merjenje dihanja. Tako oznaži kvadratni meter parketa najprej z ного, nato pa z električnim snažilcem. Aparat zaznamuje izdihani zrak v mirnem stanju, pri snaznju z ного in pri uporabi električnega snažilca. Razlika, ki je razvidna iz številke na aparatu, je precejšnja.

Podobni poizkusi služijo zato, da ugotove, kako se najudobneje nosijo bremena. Bremena do 30 kg je najlaže nositi na glavi, najteže pred seboj, kakor n. pr. pladenj, če je pa breme težje od 30 kg, izkrivi telesno držo. V tem primeru je najlaže nositi breme na hrbtu ali pred seboj, najteže pa ob boku.

Ali naj pri delu sedimo ali stojimo? Največ moči bi si prihranili, če bi mogli pri delu ležati. To je pa žal možno le v zelo redkih primerih. Vsekakor pa porabi sedeče telo samo 4 odstotke več kisika kakor ležeče, stoječe 18 odstotkov in sklonjeno 55 odstotkov več kakor ležeče. Iz tega torej sledi, da je sklonjena drža najbolj škodljiva. Ali so to že kdaj upoštevale gospodinjje, ki imajo likalno desko preniko pritrdjeno, ki pomivajo skledo na stolu, komaj 50 cm od tal? Zato je posebno važno pri pranju, ki je že tako in tako utrudljivo, da je kad tako visoko, da lahko izpirate popolnoma vzravnani. Tudi ni vseno, ali snazite čevlje sklonjeni globoko predse ali si jih pa položite v primerno višino.

Tudi v gospodinjstvu je namen organiziranja sil in njih racionalne izbire v tem, da si jih prihranite še za kaj drugega. Gospodinja, ki lika sede in ima vse svoje kuhinjske priprave odmerjene po sposobnostih svojega telesa, je tudi še po delu sveža in sprejemljiva za druge dogodke. Zivahno se zanima za vse novo, kar ji povedo otroci o šoli in dom je veliko prijaznejši, če je žena dobre volje.

Praktična ureditev stanovanja

Skica na levi predstavlja zelo praktično kombinirano polico. Spodnji del sestavlja omaro z več predali, zgornji del pa tvori police, ki nam lahko služijo tudi za knjižnico.

Na desni: lep in praktičen kotichek v sobi. Na steni je pritrjena polica za knjige, pod njo pa miza, podaljšana s enako visoko omaro.

Drobni nasveti

Čebula izgubi svoj ostri vonj in okus, ako vtaknemo celo naj-drež v vročo in jo potem položimo za malo časa v mrzlo vodo. Nato jo lahko režemo, ne da bi se nam solzile oči.

Ako je juha presoljena, položimo vanjo za nekaj časa čisto Robico, ki smo jo prej v vodi dobro izprali. Po desetih minutah vzamemo gobo zopet iz juhe. Navadno se v tem času zbere na gobi že toliko soli, da je juha užitna.

Ako se v kotlu napravi kamen, natresi večkrat po vrsti v kotel surovih krompirjevih olupkov in zalij z nekoliko vode. Naj v kotlu zavre in ostane v

njem preko noči; potem odlij vodo, potegni kotel z držaja in trkaj z leseno palico od zunaj na stene kotla, da se kamen odloči. Izplakni. — Tudi zelo vroč kis, ki ga vliješ v kotel in pustiš več ur, odloči kamen. — Kamen se baje v kotlu ne dela, ako imaš vedno v njem kos pravega marmorja. V drogerijah se menda dobi tudi posebne vrste tvarina, ki preprečuje tvorbo tega kamna.

Steklen zamašek, ki se je oprijel vratu steklenice, odločiš, ako vliješ med rob zamaška in vratu segreto olje. Ako je steklenica prazna, jo vtakni z vratom navzdol do polovice v vročo milnico.

K enobarvnemu krilu se prav lepo poda bluza iz črtastega blaga.

GORENJSKI PIONIR

Prebrisani Janezek

Mali Janez je odšel po svetu. V žep je vtaknil skromno popotnico, kos kruha, malo sira in še vrabca je ujel. »To bo kar dovolj«, si je dejal. »Se z mesom sem preskrbiljen.«

Na poti skozi gozd je srečal velikana. »Kaj pa ti tukaj?« je orjak neprijazno vprašal. »Tebi nič mar!« se je odrezal Janezek. Gozdni mož ga je posvaril: »Le nikar tako predrzo, fantiček, premalo te je v hlačah.« Janezku je velikan preteče zagrozil, ta pa je odskočil le toliko, da ga velikan ne bi pohodil in pogumno odgovoril: »Prav nič se te ne bojim, kar znaš ti, znam tudi jaz.«

Tedaj je orjak vrzel kamen visoko v zrak, tako visoko, da se je komaj videl. »Poskusi šetie, je škodoželjno dejal. A Janez je odgovoril: »Nič posebnega, zame je to igračka.« Potipal je po žepih za kamnom in vrzel vrabca v zrak. Ptič je bil vesel prostosti in je poletel daleč proti nebu.

Ko je velikan videl, da je kamen izginil, je z občudovanjem pogledal malega fantiča in dejal: »Lahko greš z menoj, rad bi te vzal za hlapca.« »Zakaj pa ne!« je odgovoril Janezek in brez oklevanja sprejel novo službo.

Nekaj dni kasneje sta z gospodarjem odšla po drva. Velikan je izpulil debelo in visoko drevo. »Primi ga na sprednjem koncu«, mu je svetoval Jane-

zek, »zadaj, kjer je toliko vej, bo zate pretežko.« Velikan je naložil deblo na rame in ga z velikim trudom sam vlekel proti domu. Prebrisani Janez pa je sedel med veje in doma vse spočit stopil pred izmučenega gospodarja ter se mu zasmejal: »Vidiš, jaz sem pa drugačen korenjak, vsaj 5 krat toliko bi še lahko nesel!«

Gospodar se je ustrašil silne moči svojega malega hlapca. Sklenil je, da ga bo ponoči med spanjem umoril. Toda Janezek je uganil njegove naklepe. Napravil je slamnatega moža in ga položil na ležišče. Sam pa se je skrtil pod posteljo. Proti polnoči je velikan res prišel. S težkim kijem je udaril trikrat po slamnati glavi in z olajšanjem odšel spat. Ko se je zdnilo, je Janez stopil v gospodarjevo sobo, voščil dobro jutro in pripomnil, da ga je v spanju motil siten komar. Orjak od samega začudenja in strahu še odgovoriti ni mogel takoj. Samo strmel je v malega korenjaka. Čez čas pa ga je lepo prosil, naj si poišče drugo službo. Janezek je odgovoril: »Odit sem pripravljen samo, če mi daš polno vrečo denarja.« V strahu je velikan privolil. Janezek pa je ves vesel vzel denar in ga ponesel materi.

Dragi Kosobrinček!

MLO nam je za Novo leto polonil novo drsaljšče. Tega smo se vsi pionirnji zelo razveselili. Ze dolgo časa smo ga nestrpno pričakovali. Sedaj pa smo lahko preizkusili svojo spretnost na drsalkah. Tu se ni treba bati, kdaj se bo vdrl led pod nogami, kakor na jezcu pri Primskovem.

Skoraj vsak dan proti večeru se grem drsat. Tja pridejo tudi moji prijatelji, Mito, Bojan in Milan. Franc Vran

Dopisujte v „Glas Gorenjske“

Ob občnih zborih gasilskih društev

Z Jesenic

Dedek Mrz je zaradi bolezni, ki je razsajala med otroki, obiskal jeseniški vrtec šele ob koncu polletnih počitnic. Prišel pa je med najmlajše v toliko večjem sijaju. V dvorani otroškega vrtca jim je spregovoril in jih poprosil, da mu pred črpanjko in pred obdaritvijo pripravijo kratko prireditev. In res so mu mali mnogo pokazali. Naučil so se senčno igrice »Srečna družinica na gričku«, pesmi, recitacije in balet. Manjše, ki so prisostvovali priredilvi, pa so se prepričale nad dobro vzgojo, ki jo uživajo naši malčki in otroških vrtcih. Dedek Mrz jih je nato obdaril. Otroško veselje je bilo veliko. Skrbne vzgojiteljice v jeseniškem otroškem vrtecu s tovarišico Ančko na čelu nadomeščajo mamice na najboljšan način.

Iz Žirovnice

Poleg pevskega repertoarja je pevski zbor »Svoboda« v Žirovnici našel tudi vodopivčevu spevoigro »Kovačev študent«. Pevodvoja Polde Mejlač jo je pa v dobrih dveh mesecih študija z zborom v nedeljo zvečer predstavil javnosti. Dvorana Fizikolturnega doma v Žirovnici je bila lepo zasedena in občinstvo je z zanimanjem sledilo igralcem-pevcem ter se navduševalo nad njihovim izvajanjem. Žirovniškim pevcem čestitamo, pričakujemo pa, da bodo v bodoče izbrali še težje in sodobnejše delo.

Iz Kranja

Naj mi nihče ne zameri, če se ne strinjam z ukrepi železniške uprave v Kranju.

Prehajam k dejstvu: kranjska železniška postaja se prenavlja, ruši, zida in pleska kot v največji gradbeni sezoni in to v času, ki ni niti malo prikladen za to. Vsak dan imam možnost zasledovati potek teh del, ker se vozim na delo v Kranju. V začetku sem mislil, da bodo to le manjša adaptacijska dela, ker so jih pričeli v pozni jeseni. Toda zmotil sem se. Načrli so bili večji. Danes je položaj na postaji obupen. Vse je razkopano in čakalnica, ki bi bila v tem času najbolj potrebna, je enostavno zaprta. Ljudje postajajo v na pol dograjenem prostoru pred blaginjo. Ni mesta, kjer bi se potnik lahko pogrel ali, kjer bi ne bilo vsaj prepriha. Zdi se mi umestno pripomniti, naj železniška uprava poskrbi za to, da se v najkrajšem času končajo dela v čakalnicah in šele zatem v ostalih prostorih.

V. S.

Iz Radovljice

Okrajni odbor »Partizana« v Radovljici bo priredil desetdnevni smučarski tečaj za vodnike na Taležu na Jelovci. Namen tečaja je, usposobiti čim več vodnikov za učenje smučanja. Tečaj bo vodil znani tekmarji.

movalec Lovro Zemva. Tečaj bo prvi poskus, da se izpopolni vodniški kader tudi za zimsko športe.

Iz Kamnika

Ob zaključku polletja je glasbena šola v Kamniku priredila javno produkcijo svojih učencev. Sola deluje komaj poldruge leto, vendar so uspehi že vidni. Na dveh prireditvah, ki sta bili v nedeljo dopoldne in popoldne v plesni dvorani kavarne, so se zvrstili domala vsi učenci, ki so izvajali pisan spored sestavkov na klavirju, violini in drugih glasbilih. Produkcija je začel cicibanov zbor predšolske mladine, ki je ob spremljavi orkestra zapel dve otroški pesmi, nato pa je mladi orkester izvajal skladbo ravnatelja Bitenca »Palčki v žalo« in veselju. Bila je prvič izvajana in občinstvo zelo ugajala. Prireditvi sta bili lepo obiskani in predvsem starši so bili z nastopom učencev Glasbene šole nadvse zadovoljni.

Iz Vodice

Preteklo nedeljo je mladinsko smučarsko društvo »Strahovica« odprlo novo 30-metrsko skakalnico.

Isti dan so bile tudi prve skakalne tekme. Najdaljši skok je dosegel tov. Janez Ziherl iz Vodice, po točkah pa so zasedli mesta takole: 1. Branko Sršen, 2. Zdravko Zupan in 3. Viktor Zupan, vsi člani društva »Strahovica«. Tako je mladina tukajšnjega kraja dobila poleg domačega prosvetnega društva še eno društvo. Udejstvovali se bodo torej lahko na športnem in na kulturno-prosvetnem polju. Društvo »Strahovica« pri tem pomembnem dogodku čestitamo in mu želimo še mnogo uspehov pri njegovem bodočem delu.

Seveda to ne po pomeni, da ne bomo ponovno volili ljudi, ki so pokazali vse vrline gasilca; to pomeni le, da je treba dati povsod tam, kjer strokovnost ni zadosti zastopana, mesto novim, mladim, izšolanim ljudem. Enako važnost je polagati na vse ostale člane odbora.

Na občnih zborih bodo med drugim obravnavali tudi pomoč oblasti in sodelovanje gasilcev s pristojnimi občinskimi odbori. Nekatera društva se pritožujejo, da sedaj, ko je v enem občinskem ljudskem odboru tudi po 10 društev, matično društvo v tem kraju, kjer je sedež občine, dobiva nekatere predprave. To je seveda napačno. Omenil bom še nekaj važnejših napak. Prva in najosnovnejša je v tezi o apolitičnosti gasil-

stva. Take parole so običajno imele svoj izvor v ljudeh, ki jim naša stvarnost ni po godu, ker ni dala prednosti njihovim interesom pred skupnimi. Ta parola je zelo blizu klerikalizmu. Ves čas smo društvom pojasnjevali, kako nesmiselno je govoriti o nepolitičnosti, kajti borba za uspeh je osnovna politika naše organizacije. Pa tudi družbeni razvoj sam po sebi sproti likvidira taka naziranja. Druga napaka je v pomanjkanju v soglasnosti med samim članstvom. Nekatere se delijo na stare in mlade, drugod na prijatelje poveljnika na eni in na prijatelje predsednika na drugi strani. Sem in tja so to še ostanki stare delitve po strankarski pripadnosti.

Za odstranitev teh napak so

potrebni energični ukrepi in predvsem je treba izkoristiti letošnje občne zборе. To pa samo na en način — z aktivno vključitvijo v delo in probleme teh organizacij, s konkretno akcijo in konkretnimi predlogi. Ko sem prebiral poročila s prejšnjih občnih zborov, sem večkrat ugotovil, da povabljene predstavnikov organizacij na občni zbor našega društva ni bilo. Imam vtis, da tako naša društva, kakor tudi nekatere terenske organizacije, predvsem SZDL, nimajo prave predstave o sodelovanju. Vsem tem lahko stavimo za primer društvo Sv. Neža v tržiškem sektorju. Tam nič ne razpravljajo o sodelovanju, temveč resnično sodelujejo; gasilci pri delu SZDL in člani SZDL pri delu gasilcev. Drug drugemu pomagajo kot je treba.

To je le nekaj problemov, ki se porajajo pred nami ob letošnjih občnih zborih naših društev. Dobra priprava občnih zborov in politična pomoč organizacij SZDL bosta pripomogli, da bodo letošnje skupščine naših društev kar najuspešnejše.

Rotar Metod

Za izobrazbo naših žena

Ze lansko poletje so žene v Žirovnici začele razmišljati, kako bi organizirale prepotrebni gospodinjski tečaj.

Članice AFZ so postavile odbor za izvedbo tečaja. Začetek je bil težak, ker so razni forumi in organizacije imeli za to premalo zanimanja. Prijavljenih je bilo več kot so jih lahko sprejeli.

Organizacija AFZ Moste-Zirovnica je prispevala 10.000 dinarjev za nakup najnujnejšega inventarja, nekaj predmetov je poklonil OBLO, Kmetijska zavod druga 1 m³ drv, DES električni tok, elektrarna Moste pa je dana razpolago prostore, večino posode in ostalega pa so tečajnice prinesle od doma. 18 žena in deklet je v 6 tednih pridobilo precej znanja v šivanju,

zlasti v kuhanju, katerega je poučevala požrtvovalna voditeljica tečaja učiteljica Jegličeva.

Zasluga tov. Jegličeve in sekretarke občinskega odbora Zveze žena tov. Pšeničeve je, da se je letos tečaj začel že v novembru in to s poukom kar v dveh izmenah 4 krat tedensko po 5 ur. Obiskuje ga 32 žena in deklet. Tečaj bo trajal 3 mesece, nakar se bo začel nov.

Zelja privediteljice in tečajnice je, da bi SZDL pomagala s koristnimi predavanji ali oskrbela predavateljice. Mar bi bilo nepravilno, če bi se tudi kateri od tovarišev pozanimal, kako tečaj uspeva? Upravičeno lahko trdimo, da so podjetja pokazala več razumevanja za izobrazbo naših žensk kot za to odgovorne organizacije.

Akademski ples

v Kranju bo dne 6. februarja 1954

Vabila bomo razposlali prihodnji teden

OBJAVE SPOREDNI OGLASI

DEZURNA SLUŽBA

Dežurno zdravniško službo na območju občinskega ljudskega odbora mestne občine Jesenice ima od 22. do 29. januarja Avguštin Tanecar. — Obiski na doma naj se javijo najkasneje do 18. ure. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami.

GLEDALISCE

Prešernovo gledališče Kranj
Petek, 22. jan. ob 16. uri: Grimm-Skufca — Trnuljčica. — Izven.
Nedelja, 24. jan. ob 16. uri: Grimm-Skufca — Trnuljčica. — Izven.

Radio Ljubljana

V radijskem dnevniku so na sporedu poročila vsak dan ob 5.35, 7.25 (ob nedeljah samo ob 7.00), 12.30, 15.00, 19.00 in 22. uri. Gotovo vas bodo zanimala nekatere oddaje, ki jih boste lahko slišali od 23. do vključno 29. januarja.

V soboto, 23. januarja: ob 7.00 so na sporedu nasveti gospodinjam, ob 12.00 opoldanski koncert, ob 13.00 oddaja o novih knjigah in ob 13.10 slovenske narodne pesmi. Ob 15.30 bodo slišali pionirji Roberta Hünterja — Prigode profesorja Modrinjaka, ob 17.00 poje ljubljanski komorni zbor in ob 20.00 je na sporedu pisan sobotni večer.

V nedeljo, 24. jan.: ob 8.00 je oddaja za naše športnike, ob 9.00 radijska reportaža — V kraljeviški ladjedelnici, ob 9.40 pa boste lahko slišali dopoldanski simfonični koncert. Swiftova pravljica — Gulliver v deželi pritlikavcev ob 11.00 je namenjena pionirjem, ob 13.00 je na sporedu oddaja za naše kmetovalce in ob 13.25 Zeleli ste — poslušajte. Ob 15.45 je ponovitev radijske igre Vasje Ocvirke, Avioni, avioni!, ob 16.22 zabavna, filmska in operet. Glasba, ob 18.00 pa radijska reportaža: Bojan Kardelj — Institut za elektrovezve. Pisan spored slovenskih narodnih pesmi izvajajo Fantje na vasi, Veseli godci in solisti ob 18.20, ob 20.00 pa lahko prisluhnete Massenetovi operi Werther.

V ponedeljek, 25. jan.: ob 7.00 je na sporedu radijska oddaja za gospodinje, ob 13.00 oddaja za pionirje in ob 13.50 kulturni pregled. Chopinove nočne poslušajte ob 14.40 in zabavno glasbo ob 15.15. Ob 18.40 poje umetne in narodne pesmi dru-

Torek, 26. jan. ob 16. uri: Grimm-Skufca — Trnuljčica. — Izven.

Četrtek, 28. jan. ob 16. uri: Grimm-Skufca — Trnuljčica. — Izven.

Prešernovo gledališče pripravlja v režiji Petra Malca Vojnovičovo dramo v štirih dejanjih Elkinokcij. Premiera tega dela bo v prvih dneh meseca februarja.

KINO

Kino »Storžič«, Kranj: od 25. do 26. januarja nemški film »Srce lažljivo bije«, od 27. do 31. januarja slovenski film »Vesna«. Matineji v nedeljo 31. januarja

ob 8.30 »Vesna«, ob 10. uri »Cy-rano de Bergeraca«.

Kino »Svoboda«, Strazišče: 23. in 24. januarja angleški film »Pet prstov«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri. Matineja v nedeljo 24. januarja ob 10. uri »Ivanhoe«. 25. in 26. januarja slovenski film »Vesna«. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. 27. januarja film »Srce lažljivo bije«. Predstave samo ob 17. uri.

Kino »Zadružnik«, Priskovo: 23. in 24. januarja ameriški barvni film »Nebo brez jastrebov«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15. uri. 24. januarja ameriški barvni film »Ivanhoe«, predstave ob 17. in 19. uri.

Kino »Triglav«, Cerklje: 23. in 24. januarja ameriški film »Tarzan med lovcy«, predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. 25. in 26. januarja ameriški barvni film »Ivanhoe«, predstave ob 18. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: od 22. do 25. januarja švedski film »Plesala je samo eno poletje«. Od 26. do 29. januarja francoski film »Zlata čelada«. Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Vsako nedeljo dopoldan je matineja ob 10. uri, cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din. Opozarjamo obiskovalce, da ne pripeljejo otrok k večernim predstavam in k tistim, ki so mladini prepovedane.

Kino »Plavž«, Jesenice: od 22. do 25. januarja ameriški film »Zmaga ali smrt«. Predstave vsak dan ob 18. uri, v sredo in soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle din 20. za otroke 10 din. Opozarjamo obiskovalce, da ne pripeljejo otrok k večernim predstavam in k tistim, ki so mladini prepovedane.

peljejo otrok k večernim predstavam in k tistim, ki za mladino prepovedane.

Kino Javornik-Koroška Bela: od 22. do 24. januarja ameriški film »Pavisa«. Predstave v petek in soboto ob 17. in 19. uri, v nedeljo ob 10., 17. in 19. uri. Cena za dopoldanske predstave za odrasle 20 din, za mladino 10 din. Opozarjamo obiskovalce, da ne pripeljejo otrok k večernim predstavam in k tistim, ki so mladini prepovedane.

MALI OGLASI

Očala, izgubljeni 15. januarja opoldne pred železniško postajo v Kranju — dvigniti v upravi. Prodajam nov emajliran štedilnik. Naslov v upravi lista. Izgubil se je pes ovčjak, slišni na ime »Lesi«, spodaj svetlo, zgoraj temno siv, srednje močan. Najditi naj ga proti nagradi odda v gostilni »Mayr« Kranj.

Prodajam šivalni stroj »Singer« v dolgem čolnčkom, po nizki ceni. Marica Demšar, Poljska cesta 5, Skofja Loka.

Najditi se je v Kranju ali v okolici. Ponudbe pod »Gotovina« na upravo tega lista. Najdena volna. — Naslov v upravi lista.

OBJAVA

Podpisani Anton Kožur, Sv. Florjan, izjavljam, da so vse vesti o meni in Marinki Arhar, Sv. Petra hrib, neresnične. Kdor bi še nadalje raznašal take vesti, bom proti njemu nastopil sodnijskim potem.

Anton Kožur

Odkupujemo vsako količino litrskih „BORDO“ steklenic

kom à din 20-

v naših skladiščih Kranj, Skofja Loka in vrtil

Opozarjamo trgovska podjetja, da jim priznamo za odkup po zgornji ceni primerno maržo!

Trgovsko podjetje „Vina“ Kranj

Odredba

Na podlagi poziva Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS, členu 13. Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o elektroenergijski dispčerski službi (Ur. l. FLRJ št. 50-530/50) in 5. toč. členu 64 Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. l. LRS 19-89/52) — izdaja Okrajni ljudski odbor Kranj na seji sbseh Zborov dne 19. I. 1954

O D R E D B O

o začasnih spremembah obratovalnega časa v trgovinskih in obrtnih obratovalnicah in omejitvi uporabe električne energije na območju Okrajnega ljudskega odbora Kranj.

1. Z veljavnostjo od 18. I. 1954 se zaradi omejitve uporabe električnega toka spreminja redni obratovalni čas prodajalnih trgovskih podjetij vseh vrst ter določa neprekinjeni obratovalni čas od 8. do 16. ure.

Od te spremembe obratovalnega časa so izvzete le lekarne, prodajalne mleka, mesa in kruha.

2. Obrtne obratovalnice so upravičene do koriščenja električne energije izključno v času od 9. do 16. ure z izjemo pekarn za peko kruha.

3. Ta odredba velja od dneva sprejetja, uporablja pa se od 18. I. 1954 pa do preklica. Za preklic se pooblašča predsednik Gospodarskega sveta OLO Kranj.

4. Neupoštevanje te odredbe se kaznuje po 13. čl. Uredbe o spremembah in dopolnitvah, Uredbe o elektroenergijski dispčerski službi (Ur. l. FLRJ, št. 59-530/50).

Podpredsednik OLO:
(Horjak Dušan)

Obvestilo

Z ozirom na drugo točko razglasa o omejitvah porabe električne energije, bodo v času med 8. in 16. uro izmenoma odklopljene naslednje transformatorske postaje:

1. dan: Cerklje, Spodnji in Zgornji Brniki, Grad, Stefanja gora, Stiška vas, Milje, Kokrica, Bitnje, Stružovo, Sv. Duh, Gorenja Sava, Hrastje, Voklo, Trboje, Smednik, Moše, Križna gora, Dolenja vas, Selca, Češnjica, Rudno, Dražgoše, Puštal, Bodovlje, Suha, Bistrica, Britof, Naklo, Polca, Okroglo, Letence, Zalog, Goriče, Golnik, Menično.

Zasip, Podhom, Spodnje Gorje, Zgornje Gorje, Laze, Koritno, Ribno, Jereka, Češnjica, Sr. vas, Stara Fužina, Hraše, Moste, Kauč, Zabreznica, Vrba, Moste, Lesce, Radovljica, Rateče, Planica, Kranjska gora, Gozd, Belca, Dovje, Mojstrana, Hrušica, Sv. Križ, Jesenice-Plavž, Jesenice-stanovanjska kolonija.

2. dan: Senturška gora, Češnjek, Senčur, Visoko, Olshevek, Bela, Trstenik, Strazišče, Pšev, Sp. in Zg. Besnica, Čirčiče, Orehek, Goričane, Medvode, Pirniče, Reteče, Godešič, Stari dvor, Virmaše, Trata, Zabnica, Podnart, Ljubno, Posavec, Dobrava, Dobravca, Križ, Sebenje, Zadruga, Zgornje in Spodnje Duplje, Pristava, Bistrica, Kovor, Tržič-Rdeča dolina.

Bled-Zaka, Bled-Rečica, Bled-Grad, Bled-Zeleče, Bled-Zagorica, Bled-Kristan, Bled-Golf, Bohinjska Bistrica, Boh. Bistrica-Opekarna, Komna, Sv. Duh, Dvorska vas, Vrbnje, Sp. otok, Mošnje, Brezje, Polče, Zgoša, Begunje.

Jesenice, Jesenice - St. Sava, Jesenice-Sava, Javornik, Koroška Bela, Blejska Dobrava.

Po pooblastilu Tajništva za gospodarstvo pri OLO Kranj in OLO Radovljica